

bb. 66. szakszervezeti aktiva-értekezlet zalaegerszegen

vid j/fm/gy/cz

1965. november 10.

szerdán este hatszáz szakszervezeti bizalmi és bizottsági tag részvételével aktiva értekezletet tartottak zalaegerszegen. gyöngyösi istván, az építő- fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének főtitkára tartott beszámolót a szakszervezeti világszövetség hatodik, varsói kongresszusának munkájáról./mti/

bb. 84. a stuttgarti kamarazenekar fellépése a zeneakadémián

t ol/gk/fm/gy/bs

1965. november 10.

szerdán budapestre érkezett és este nagy sikerű koncertet adott a zeneakadémián a stuttgarti kamarazenekar, a 22 tagú együttest karl müncheninger, a zenekar alapító karmestere vezényelte. az est műsorán bach három műve - a ricercare a „musikalisches opfer”, -ből, a iii. brandenburgi verseny és a két hegedűre komponált d-moll verseny -, valamint mozart d-dur divertimentója szerepelt. a koncerten johannes brüning és ivo kviring hegedűn, renate trauer-volkart pedig csembalón működött közre./mti/

20.15/-n

50

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1965. november 11.

bb. 1. a zeneművészeti főiskola kamarazenekarának jugoszláviai sikerei

t ol/inné/fm/gy/cz

1965. november 11.

a közelmúlt napokban tért haza nagysikerű jugoszláviai vendégszerepléséről a zeneművészeti főiskola liszt ferenc kamarazenekara. az együttest sándor frigyos, a főiskola tanára vezényelte, aki a következőkben számolt be a zenekar tevékenységéről és vendégszerepléséről.

- négy éve működik a főiskola kamarazenekara, amelyet spontán zenétési kedvűül alakítottak a lelkes növendékek. még annakidején felkérték az együttes további tanítására, vezénylésére. több tagunk már végzett a főiskolán, a rádiózenekarnál, az operaházzenekarnál működik, de változatlan lelkesedéssel részt vesznek a közös munkában. a zenekarnak 16 állandó tagja van és időnként szükség szerint kiegészül néhány fuvóssal is.

- első ízben az elmúlt év februárjában jártunk külföldön a bécsi collegium hungaricum meghívására. több lemezfelvételünk készült már, az idén már például, amikor abet bruce-t, a hazánkban vendégszereplő amerikai koncerténekest kísértük.

- az elmúlt évben budapesten tartotta konferenciáját a zenei nevelés nemzetközi társasága. a megbeszélésen több jugoszláv zenepedagógus is részt vett, ők vitték el az együttes hírét hazájukba. jugoszláviába most a jeunesses musicales helyi szekciójára hívtak meg bennünket. tizenegy nap alatt kilenc városban 13 alkalommal adtunk műsort. ezeket a hangversenyeket ifjúsági bértilók számára rendezték, de szép számmal vett részt a koncerteken felnőtt közönség is, a fogadtatás, az ellátás rendkívül figyelmes volt, s meglepett bennünket az a pezsgő élet és az a szervezethez, amellyel a zene ifjú barátainak körében találkoztunk.

/folyt. köv./

- 1 -

bb. 1./ a zeneművészeti főiskola.... 1. folyt./ gy

- a turnét zágrábban kezdtük, majd ellátogattunk Varasdra, a zenei tradícióról nevezetes kis városba. a következő állomások között volt pula és rijeka, felléptünk szarajevóban, ebben a nagyon modern és egyúttal régi hagyományokat őrző városban, ahol kétszáznegyven török mecset van és még ma is a szokott órákban énekel a müezzin. különösen érdekes a város török negyede. voltunk a legrégebb európai izlám könyvtárban, ahol a korán kéziratok példányait őrzik. belgrádban is adtunk koncerteket, játéknkról felvételt készített a helyi rádió is. muzsikáltunk újvidéken, itt a helyi magyar klubnak voltunk a vendégei. jugoszláviában nagyon jó a viszony a nemzetiségek között, újvidéken magyar iskola működik, de a szerb iskolákban is tanítják a magyar nyelvet.

- dicsekvés nélkül mondhatom, minden koncerten nagy sikert arattunk. repertoárunkon vivaldi g-dur szimfóniája, cimarosa oboaversenye, j. chr. bach: szimfónia concertante című műve, mozart d-dur divertimentoja, hindemith gyászzenéje, farkas ferenc: piccola musica című alkotása és weiner i. divertimentója szerepelt. a baráti együttműködés jegyében az oboaverseny szólistája egy fiatal jugoszláv művész, nevenka krusic volt, míg a többi műsorszámokban frank mária csellóművész, nagy vidor brácsaművész és rolla jános hegedűművész működött közre. a koncerteken ráadásként bartók román táncok című művének utolsó tételét és mozart egy másik divertimentójának allegro-tételét játszotta a zenekar, amelyet a fellépések után virágokkal, ajándékokkal halmozott el a közönség./mti/

bb. 2. mosószer újdonságok

i kt/kf/vg/gy/bs

1965. november 11.

december elején eg. korszerűsített és két újfajta mosószer kerül az üzletbe.

a régiek közül a rapid, lényegesen javított változatban egyebek között több foszfát hozzáadásával készül. az optima a rapidnál jobban lágyítja a vizet, nagyobb a mosóhatása és a szennyoldó képessége, s mint minden jobb külföldi mosószer, optikai fenéritő anyagot is tartalmaz. az idén mutatóban 100 tonna, jövőre már 1 400 tonna optima készül egyelőre még együtt a rapiddal, amelynek gyártása jövőre a negyedik negyedben megszűnik.

az újdonságok közül a vállalat büszkesége az unimo, amelynek még külföldön sincs azonos értékű vetélytársa. a tetszetős, érdekes formájú fehér műanyag flakonban forgalomba kerülő folyékony mosószer finom textiliák, gyapju, selyem, nylon és pamutanyagok mosásához, sőt mosogatáshoz és kádtisztításhoz is jól használható.

/folyt. köv./

- 2 -

bb. 2./mosószer.... 1. folyt./ gy

Jelenleg próbagyártás alatt van decemberben azonban már árusítják a luna mosóport. a nagyhatású, „főműködő”, mosópor jellemzésére a szakemberak mindössze annyit mondtak, hogy minden tekintetben egyenrangú a jól ismert és kedvelt külföldi sunil-lal. /mti/

bb. 3. film készül hazánk nevezetes fájáról

i ie/ká/gy/bs

1965. november 11.

balogh adrián festőművész, a kertészeti és szőlészeti főiskola docense filmet készít magyarország nevezetes fájáról. a művész az ország egész területén felkutatta a természeti tulajdonságait, vagy történelmi eseményekkel, nagy személyiségekkel való kapcsolatuk révén figyelemre méltó fákat, s a legértékesebbeket filmszalagra rögzítette. ezek közé tartozik hazánk legidősebb fája, a kőszegi királyvölgyben álló, 600-800 évesre becsült szelídgesztenye, a balatonakarattyai rákóczi-szilfa, amely alatt a monda szerint az 1532. évi országgyűlést tartották, s az egymagában is valószínűs érdekes számító tápéi nyár, amelynek lombjai között 36 különböző madárfaj fészkel.

a filmet a tervek szerint helikopterről készülő felvételekkel egészítik ki, hogy a faóriásokat környezetükkel együtt, madártávlatból is bemutatthassák. a film teljes elkészítéséhez a természetvédelmi tanács is felajánlotta segítségét./mti/

bb. 4. békátároló szakállaspusztán

vid ká/sk/gy/bs

1965. november 11.

a tiszta, a körös és a zagyva által határolt területek rizstelepei, öntözőcsatornái mentén, a víztárolók környékén tizezer számára tanyáznak a kecskebékák, a halászkok és a „békavadászok”, tömegével fogják az értékes exportcikket. a szolnoki felszabadulás halászlászi tsz szakállaspusztán békátárolót is épített. az egy hold kiterjedésű területen több mint 70 000 brekegő jószág várja az elszállítását. a mavad speciális gépjárművei állandóan látogatják a békástelepet, ahonnan egész évben folyamatosan szállítanak svájcba és franciaországba./mti/

- 3 -

bb. 5. két-három mázsa gesztenye egy-egy fáról

vid ká/sk/gy/cz

1965. november 11.

a zengő Lejtőjén - hazánk legnagyobb összefüggő szelidgesztenye-edejében - befejeződött a szedés, az idén gazdag termést adtak a vén fák, a zengővárkony határában díszlő gesztenyefákról 800 mázsa gyümölcsöt szedtek a szövetségi gazdák, ami jó átlagtermésnek számít, itt - az ugynevezett ősgesztenyészben - található a legöregebb fák, a becslés szerint 150-180 olyan fa van, amelyeknek kora eléri a 200 évet, ezek adták a legnagyobb termést: egyenként két-három mázsa gesztenyét, az ennél is idősebb fák számát legalább harmincra teszik, a legöregebb fa az ugynevezett „pápista-gesztenyész”, -ben áll, a hagyomány szerint 600 évvel ezelőtt ültették, a matuzsálemi koru fa még mindig terem; az idén is két zsák gesztenyét vertek le róla./mti/

..

bb. 6. nyárfák a hortobágyon

vid ká/sk/gy/bs

1965. november 11.

a keleti-főcsatorna mentén szerzett tapasztalatokat felhasználva kezdték meg a tiszántúli vízügyi igazgatóság erdészeti szakemberei a csaknem 100 kilométer hosszú hortobágy folyó partjainak fásítását, a program szerint nyárfák magasodnak majd a pusztát kettészelő folyó mentén, az ősz folyamán 16 hektárral növelik az erdősített területet, s így az év végén 100 hektár nyárfaerdő áll majd a hortobágy folyó mentén, általában 5-12 soros erdősávok kísérik a víz útját./mti/

..

bb. 8. pénteken mezőkovácsházán sorsolják a Lottót

i kf/kf/ki/gy/hk

1965. november 11.

a Lottó 46. játékheti nyerőszámait november 12-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel mezőkovácsházán sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság./mti/

..

- 4 -

le

bb. 7. nyolcszáz vagon szabolcsi alma a fővárosnak

vid ká/sk/gy/bs

1965. november 11.

szabolcs-szatmár megye termelészövetkezetei és állami gazdaságai a kedvezőtlen időjárás ellenére több mint 13 000 vagon almát szüreteltek az idén. ebből több mint hat és félezer vagonnal a külföldi megrendelőknek szállítottak és csaknem 1 500 vagonnal küldtek az iparvidékek piacaira, a kiváló minőségű szabolcsi almával megtöltik a főváros raktárait is. a szövetkezeti kereskedelmi szervek a következő hónapokban 800 vagon szabolcsi téli almát küldenek budapestre. jelenleg naponta 60 vagon szabolcsi alma utazik a fővárosba./mti/

.-.

bb. 9. előkészítő tanfolyam az eötvös Loránd tudományegyetem bölcsészkarán

k fe/tné/zs/gy/cz

1965. november 11.

az eötvös Loránd tudományegyetem bölcsészkarja felvételi vizsgára előkészítő tanfolyamot hirdet. az 1965-ben, vagy korábban érettségizettek közül a nappali tagozatra jelentkezők magyar, angol, orosz, történelem, az esti tagozatra pályázók orosz és angol egytárgyas tanfolyamokon vehetnek részt. a jelentkezési határidő: november 20. a jelentkezéshez szükséges nyomtatvány a bölcsészettudományi kar / budapest v., pesti barnabás utca 1./ portáján vehető át. a részvételi díj 230.- forint./mti/

.-.

bb. 10. felkérésre téglát loptak munkahelyükről

i bc/gk/zs/gy/cz

1965. november 11.

klím László, az 1-es számú aköv meősa rávette margit gábor gépkocsivezetőt és rakodót, hogy fuvarozáskor lopjanak részére téglát és szállítsák telkére, ahol családi házat épít. mintegy 900 forint értékű téglát vittek így klímnek. a lopást felfedezték, s a jogtalanul szerzett építőanyagot visszaszállították a vállalatához.

/folyt. köv./

5

6

bb. 10. /felkérésre.... 1. folyt./ gy

a központi kerületi bíróság Klim Lászlót egyévi és kéthónapi szabadságvesztésre, Galambos László rakodót - figyelembevételével büntetett előéletét - nyolchónapi szabadságvesztésre, Margit Gábor és Gábor Lajos rakodót - tekintettel büntetlen előéletükre - nyolchónapi felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, s kötelezte őket a feketefuvarral okozott kár megtérítésére. /mti/

bb. 11. filmvetítés tanácsstagi beszámolókon

i hi/tné/zs/gy/cz

1965. november 11.

a Józsefvárosi amatőr film-szakkör 15 perces kisfilmét készítette a kerület életéről, amelyet a tanácsstagi beszámolókon is levetítenek. /mti/

-6-

bb. 12. a vérvizsgálat új műszere: a haematokrit

i/st/sk/a/vg

1965. november 11.

az orvosi laboratóriumokban szinte az egész világon szin-összenasznolítás alapján állapítják meg a vér hemoglobintartalmát, az így nyer eredmény azonban csak megközelítően pontos. egyik szövethozó, a finommechanikai és elektronikai ktsz most haematokrit néven új műszer mintapéldányát készítette el, amely lényegében pontosabbá teszi a vérvizsgálatot. különleges centrifugáról van szó, amely percenkint 10 000 - 12 000-es fordulattal szétválasztja a hemoglobint a vér többi részéről, s mennyisége a műszerről azonnal leolvasható. az új berendezésnek az is előnye, hogy a vérvizsgálathoz sokkal kevesebb vér kell, elég az ujjhegyről vett egyetlen vércsepp.

a sorozatgyártást a mintapéldány tüzetes próbái után kezdi meg. /mti/

bb. 14. őszi gyümölcsfatelepités a fővárosban: a tavalyi két lerakat helyett tizenegy működik

i/cs/sk/a/ká

1965. november 11.

Budapest külső kerületeiben gazdálkodó mezőgazdasági termelőszövetkezetek megkezdték a gyümölcsfa-és szőlőtelepitések előkészítését: a gyümölcsfa-csemeték többségét máris kiszállították a gondosan megmunkált gyümölcsös-táblákra, a szőlő alá szánt területeket pedig megforgatták, kijelölték, s majd a tavasszal ültetik be. a gyümölcsfák ültetését már a következő napokban megkezdik.

a fővárosi tanács mezőgazdasági osztályán adott tájékoztatás szerint a 17. kerület rákosvölgye termelőszövetkezet 3/4 hold kajszli barackot telepít az idei őszen, a 3. kerületi egyetértés pedig 10 hold őszibarackossal növeli az el- látó övezet gyümölcsöseit. a 18. kerületi szabadság 15, és a 22. kerületi béke tsz. pedig nyolc hold csemegeszőlőt telepít az idényben.

ez évben különös gonddal készültek fel a fővárosi házi kertek igényeinek kielégítésére: a tavalyi lerakat helyett máris tizenegy működik a fővárosban. a szakemberek szerint a lerakatok szaporító-anyagellátása sokkal jobb, mint az elmúlt években bármikor volt, csupán egyes cseresznye-, meggy-, szilva-és almafajtákból nem elég nagy a választék. /mti/

B. 37/e 910 P. e

- 7 -

bb. 13. ōrjárat tēlen 4560 kilométer hosszú fōutvonalon

1/hbj/gg/a/vg

1965. november 11.

tudományos vizsgálódások elōzték meg a kpm közuti fōigazgatóság idei tēli felkészülését, nagyarányu utasszámlálás segítségével pontosan megállapították, hogy a különbözō utvonalakon milyen tēlidőben a forgalom, hány utast kell szállítani bányákhoz, üzemekhez, a sokévi tapasztalat alapján elkészítették azt a térképet, amely feltünteti, mely utvonalakon keletkezik legtöbbször hōtorlasz, ezeknek az adatoknak birtokában megjelölhették, milyen utszakaszokat kell elōször felszabadítani és hova kell összpontosítani a nagy hōtakarító gépeket.

rēgebben csak a torlaszok áttörését tekintette feladatának az utūgy, most már mindinkább szorgalmazza a sikos utak szórását, míg 1962-63 tēlen ezer kilométer hosszú utvonalon jártak éjjel-nappal a szórókocsik, ezen a tēlen 4560 kilométer hosszú utvonalat szórnak folyamatosan, a viszonylag gyengébb forgalmu utakon a szükségnek megfelelıen a meredekebb emelkedőket, élesebb íveket hintik salakkal, az ōrjárat-szolgálatban több mint 300 nagy teherautó vesz részt és az utak mentén már nagy mennyiségű szóróanyagot tartalékolnak, az idén vegyi oldat permetezésével is kísérleteznek, ami fellazítja a jégbordákat és elolvasztja a havat.

bővült a hōtakarító géppark, a mult évi 35 hōmarógép helyett 42 áll rendelkezésre, 78 nehézmotoros hōeke helyett 114, a tavalyi 187 helyett 244 közepes, és könnyű motoros hōeke, az idén lényegesen jobb együttmőködést sikerült teremteni a kpm közuti fōigazgatóság és a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság között, havazás esetén rövid idő alatt nagy tefu kocsikra is felszerelnek hōekéket és ezek is rögtön bekapcsolódhatnak az utak tisztításába, segítenek a hōtorlaszok áttörésénél, az a törekvés, hogy a legveszélyeztetettebb utvonalakra irányítsák a nagy hōtakarító gépeket, ebben sokat segít, hogy a hōfuvástól leginkább veszélyeztetett fejr és veszprém megyékben néhány hōmaróra urh készüléket szereltek, s így a hōmarók vezetői, kezelői állandó kapcsolatot tarthatnak fenn az utūgyi igazgatósággal, fejlődést jelent azt is, hogy a kpm autóközlekedési vezérigazgatóság, amelynek az egész országra kiterjedő urh-hálózata van, ugyancsak bekapcsolódik a jelentős-szolgálatba, ez különösen hasznos, hiszen a mávaut gépkocsivezetők valóban legjobban ismerik az utviszonyokat és utjuk során a legrövidebb idő alatt észlelik az utviszonyokban beállt változásokat./mti/

8.45/a 920Pue

- 8 -

bb. 16. korszerősített „mentőharang”, - csökkentették a földtani kutatások költségét

vid/lk/a/ki

1965. november 11.

az országos földtani kutató-furó vállalat várpalotai kirendeltségének szakemberei korszerősített szerkezettel csökkentették a geológiai felderítések költségét, a mélyfurásoknál gyakran előfordul, hogy a furószerkezet valamilyen okból megbásodik, vagy eltörik, ilyen esetben a tönkrement szerszám dugóként zárja el a mélybe vezető utat, a törött szerszámot különleges kiképzésű, ugynevezett mentőharanggal hozzák felszínre, a mentőharang korábban teljesen „vakon”, tapogatózott a mélyben és így nem minden esetben talált rá az elakadt furóra, a várpalotán üzemszerűen alkalmazott módszer lehetővé teszi a mentőberendezés pontos nyomravezetését, az új szerkesztésű mentőharangból kereső csövek nyulnak ki, amelyek lassu forgás közben állapítják meg a törött mélyfuró pontos helyét, a keresőcsövek egyúttal megfelelı helyzetbe hozzák, valósággal „kézre adják”, az elakadt szerkezetet, így a mentőharang sokkal könnyebben elvégzi a feladatot és rövid idő alatt felhozza a mélyből a sérült szerkezetet.

a korszerősített berendezéssel sikerült csökkenteni a geológiai kutatások költségét, mióta a szerkezetet alkalmazták, még minden esetben sikerült kimenteni az elakadt furót, az eljárással a mentés idejét felére csökkentették./mti/

--

bb. 17. fénybe öltözik pécs legszebb tere

vid/lk/a/ki

1965. november 11.

pécsett valósággal ujjjászületik a város egyik legszebb része, a dóm-tér, és a hozzá csatlakozó sétatér, sorra ujtják fel a tere közrefogó épületeket, elsőként a világhírű, négytornyu székesegyház restaurálása valósult meg, a napokban bontották ki az állványerdőből a püspöki palota frissen tatarozott homlokzatát, tavaszra pedig új köntöst kap az impozáns külsejű technika háza is, több mint egy millió forint költséggel az év utolsó negyedében korszerősítik a tér közvilágítását, a sétaut mellett nyolc és fél méter magasban higanygőzlámpákat szerelnek fel, a tér többi részén pedig hangulatos kandelláberek árasztják a fényt./mti/

--

8.50/a 925Pue

- 9 -

bb. 15. falukrónikás gimnazisták

vid/sk/a/fm

1965. november 11.

bács megye izsák községének művelődési otthonában gimnáziumi tanulók részvételével krónikás szakkör alakult. a diákok összegyűjtik a híres sárféher szőlő hazájának multjával és jelenével kapcsolatos dokumentumokat. ha megfelelő anyag áll majd rendelkezésükre, tanáruk irányításával megírják a község történetét. /mti/

..-

bb. 18. új érlelő pince épül a répcelaki sajtgyárban

vid/lk/a/ki

1965. november 11.

répcelakon naponta száz mázsa sajt készül. a külföldön is kedvelt pannónia sajtból az idén 3900 mázsát exportálnak. a pannónia érlelését a gyárban eddig csak nagy nehézségek árán tudták megoldani, ezért most új érlelő pincét létesítenek. az új pince lehetővé teszi, hogy naponta mintegy 20-30 mázsával több pannónia sajtot készítsenek. az új létesítmény a tervek szerint a jövő évben készül el. /mti/

..-

bb. 19. százával hagyják ott a tanyát

vid/tm/a/fm

1965. november 11.

másfél évtizeddel ezelőtt - amikor önálló község lett ebes - alig néhány család lakott az addig tanyaközpontnak tartott településen. a termelőszövetkezetek megerősödésével, gazdálkodásuk javulásával százával költöznek be a családok a szépen kialakított új faluba. 250-nél több ház kerül tető alá ebesen, és újabb házhelyeket jelölnek ki az építeni akaróknak. iskola, egészségház, új üzletek, művelődési ház épült, s most újabb nagy munkához kezdenek hozzá. négytantermes általános iskola alapjait rakják le, s ezen kívül 120 olyan gyerek részére építenek kollégiumot, akiknek a szülei még tanyán élnek. ez lesz a hajduságban a tanyai gyerekek hetedik kollégiuma. /mti/

..-

8.55/a

- 10 -

Reu

bb. 20. öt év alatt megháromszorozódott a könyvtárlomány a kiskvárdai járásban

vid/tm/e fm cz

1965. november 11.

szabolcs-szatmár megyében néhány évvel ezelőtt a kiskvárdai járás volt az, ahol a közművelődési könyvtárakban a legkevesebb könyv állt az olvasók rendelkezésére. ebben a nagy járásban 1960-ban mindössze 27 000 kötet könyvet tartottak nyilván. a járási és helyi szervek az elmúlt években nagy erőfeszítéseket tettek a helyzet megváltoztatására. ez évben például különböző erőforrásokból - költségvetés, községfejlesztés, földművelőszövetkezeti és termelőszövetkezeti kulturális alap, stb. - mintegy 190 000 forintot költöttek, illetve költenek könyvek vásárlására. a közös összefogás eredményeként a kötetek száma öt év alatt megháromszorozódott, s már most elérte a 84 000-et. a fejlesztésre nagy szükség is van, mert a lakosok közül mind többen válnak rendszeres olvasóvá. az idén eddig 215 000 kötetet kölcsönöztek - többet, mint tavaly egész évben. /mti/

..-

bb. 21. színház kiskunhalason

vid/tm/e fm cz

1965. november 11.

immár 25 éve, hogy a kiskunhalasi filmszínházban rendszeresen tartanak színházi előadásokat is. a kecskeméti katona József színház és más társulatok előadásai iránt mostanában különösen megnövekedett az érdeklődés a kiskunvárosban. éppen ezért szükségessé vált a járási színházterem korszerűbbé, kulturáltabbá tétele. az átalakítási terv már elkészült. a kivitelezést pedig előreláthatólag az év végére a helyi tanács községfejlesztési építőbrigádja végzi el. a bonyolultabb színházi technikát igénylő darabok előadására is alkalmas lesz majd a kiskunvárosi városi állandó színházterme. /mti/

..-

bb. 29. francia bab sikere iregszemcsein

vid/ká/sk/e cz

1965. november 11.

az iregszemcsei kísérleti gazdaságban az idén először termesztették nagyüzemi táblán a sevy-féle francia babfajtát. ötven holdról hét mázsa holdankénti termést szedtek le, ami kiemelkedő eredmény, hiszen 4,5-5 mázsás bab átlagtermés már jó közepes hozamnak számít. /mti/

..-

8.38/e

9.03/a

- 11 -

Reu

bb. 22. jól sikerült a premier az újtelepítésű nagyüzemi szőlőtáblákon

vid/ká/sk/e cz

1965. november 11.

heves megye történelmi borvidékein még tart a szüret, az átlageredményekről nincsenek pontos adatok, de az már bizonyos, hogy az újtelepítésű szőlők jól fizettek. a második ötéves terv elején telepített mintegy 700 holdnyi nagyüzemi szőlő az idén fordult termőre, s a megyei átlagnál jóval magasabb terméseredményeket adott. az abasári rákóczi termelőszövetkezetben például az idén termőre fordult százholdas nagyüzemi tábláról holdanként 60 mázsá olasz rizlinget szedtek. a gyöngyössolymosi mátra termelőszövetkezetben, továbbá karácsondon és markazon is 50 mázsán felüli holdankénti termést takarítottak be az olasz rizling, a muskotály és a leányka fajtákból. a mátraaljai borvidéken a csemegeszlővel beültetett 300 holdas új nagyüzemi tábla is az idén fordult termőre, s a holdankénti termés-átlag meghaladta az 50 mázsát. /mti/

bb. 23. „minőségi leltár”, 356 000 holdon - határidő előtt fejezték be komárom megyében a földek felülvizsgálatát

vid/ká/sk/e cz

1965. november 11.

komárom megyében a tanácsok szakbizottságai határidő előtt befejezték a mezőgazdasági művelésre alkalmas földek felülvizsgálatát. nagy segítséget nyújtottak munkájukhoz a megyei tanács és a járási tanácsok mezőgazdasági állandó bizottságai mellett alakult földvédelmi bizottságok. részt vettek a helyszíni ellenőrzésben, a javaslatok elkészítésében. a megyében négy év alatt a 77 községben, illetve városban 356 000 holdat vizsgáltak felül. a területek célszerűbb hasznosítására 7 000 holdon művelési ág változtatást javasoltak. talajjavítást 2 200, talajvédelmet 7 600 holdon tartanak célszerűnek. a parlag földek számbavételével több mint 6 000 holddal nőtt a megyében a mezőgazdasági műveléssel hasznosítható terület. az idén készítettek a tanácsok elsősorban javaslatot arra, hogy a különböző beruházásokat hol, melyik földterületen valósítsák meg. a megyében - ipari jellegénél fogva - sok az építkezés. lényeges tehát, hogy ezeket a beruházásokat a mezőgazdaság művelésre legkevésbé hasznosítható területeken valósítsák meg. az igények alapján kijelölték a következő ötéves terv telepítéseinek, beruházásainak helyét. szőlő- és gyümölcs telepítésre, erdősítésre, ipari, mezőgazdasági és más építkezésekre több mint 5 000 holdat jelöltek ki. /mti/

8.45/e
9.10/e

- 12 -

mti

bb. 24. másfélmillió gyümölcsfacsemete az ország legnagyobb faiskolájából

vid/ká/sk/e cz

1965. november 11.

a balatonaligai állami gazdaságban, az ország legnagyobb gyümölcsfa iskolájában megkezdtek a szaporító anyag előkészítését. a 624 holdas öntözött faiskolában több millió csemete növekszik, s ezekből másfélmilliót szednek fel az őszi telepítésekhez. több mint egymilliót a termelőszövetkezetek új gyümölcsöseihez szállítanak, félmilliót az állami gazdaságok és háztáji kertek kapnak. a facsemetek zöme kiváló minőségű almafajta, de ebben az évben először nagyobb mennyiséget szállítanak az őszibarack-, körte-, cseresznye- és meggyfajták szaporító anyagából is. /mti/

bb. 25. megkezdődött a téli nagyjavítás a téglaiipar üzeimben - nemcsak javítják, korszerűsítik is a berendezéseket

i sb/lk/e vg bs

1965. november 11.

a téglai- és cserépipari tröszt üzeimben befejeződött az 1965. évi nyerstégla, vagyis félkésztermék-gyártási idény. a fagyveszély miatt téli szünetet tart az iparág csaknem 180 üzeim, amelynek nincs műszáritója, a szabadtéri tárolóhelyen szikkasztja a nedves agyagárut. az anyagbányákat és a téglapréseket leállították, csupán a fagytól jól védett helyen dolgozó üzeim folytatják még néhány napig a munkát. az iparág üzeim azonban máris egy héttel tovább dolgoztak, mint korábban tervezték. így az évelejei nagy nyerstégla-adósság tulnyomó részét pótolták, égetett téglából pedig mintegy 7 millióval túlteljesítették az előirányzatot.

az iparág üzeimben most megkezdődött a téli nagyjavítás. mintegy tízmillió forint értékű alkatrészszel többet szereztek be mint tavaly, s az üzeim maguk is csaknem 5 millió forint értékű pótalkatrészt gyártottak. így az általános felülvizsgálatból és javításból egyetlen gép sem maradt ki. ennek eredményeként a jövő évben előreláthatóan 15-20 százalékkal csökken a váratlan géphiba miatt keletkező termelés kiesés. a legtöbb gyárban a nagyjavítással egyidőben korszerűsítik is a berendezéseket. nagyobb teljesítményű gépegységekkel egészítik ki a régi gépsorokat és különböző új szállítóberendezéssel, kotrógéppel gyorsítják az anyagbányák, valamint az üzeim munkáját. április helyett már február végéig az iparág valamennyi üzeimben befejezik a nagyjavítási és a kisebb korszerűsítési munkákat. /mti/

8.55/e
9.17/e

- 13 -

mti

bb 27. elektronikai üzemszáz a hódmezővásárhelyi mérleggyárban

vid/lk/s ki bs

1965. november 11.

a hódmezővásárhelyi mérleggyárban folyamatosan új üzemszáz alakítanak ki, amelyben a legújabb típusú, elektronikus vezérlésű automata mérlegek gyártására rendezkednek be. az ipar automatizálása, a technológiai folyamatok önműködő ellenőrzése ugyanis a hagyományostól eltérő, bonyolultabb, újrendszerű mérőeszközök gyártását, s egyben a műszaki színvonal emelését követeli meg a mérleggyártól is. erre jellemző, hogy az új, elektronikai üzemszázban viszonylag nagy képzettségű műszerészek, technikumot, felsőfokú technikumot végzett szakemberek dolgoznak, mérnök irányításával.

az általuk gyártott elektronikus mérlegek legfontosabb részei lényegükben a rádiotechnika elvén működnek. ugynevezett erőmérő cellák segítségével a súlyingadozásokat elektromos áramingadozásokká alakítják, az áramot rádiócsöves készülékkel felerősítik, árammérő műszerbe vezetik, amelynek mutatója már közvetlenül a mért súlyértéket mutatja.

az ilyen mérlegek gyorsan, pontosan mérnek, skálájuk bárhol elhelyezhető, s helyszükségletük alig tizede a hagyományos mérőeszközökének. az újfajta mérőeszközök legnagyobb felhasználási területe a kohászat és a vegyipar lesz. a tervek szerint jövőre ötven különféle rendeltetésű elektronikus mérőberendezést készítenek az üzemszázban./mti/

bb 32. hetvenmillió forint libáért és pulykáért

vid/ká/sk/s cz

1965. november 11.

a hajduságban a háztáji és a közös gazdaságokban egyaránt biztos jövedelmi forrás lett a libahizlalás, illetve a pulykatenyésztés. az idén tízszer annyi libát hizlalnak meg, mint tavaly, a pulykák száma pedig kétszeresére növekedett. a folyók menti legelőket, elsősorban a körös, berettyó és hortobágy mentén nagyüzemi liba-, illetve pulykatenyésztéssel hasznosították. százhatvanezer hizott libát és 400.000 pulykát visznek piacra a hajduságban ebben az esztendőben s a tenyésztők mintegy 70 millió forint bevételre számíthatnak./mti/

9.23/e

- 14 -

bb 28. ötven falusi értelmiségnek építenek lakást a vas megyeiek

vid/sk/s fm cz

1965. november 11.

elkészültek annak az ötven lakásnak a tervei, amelyeket falusi értelmiségieknek építenek 1966-ban vas megyében. a körzeti iskolák székhelyein 31 pedagóguslakás épül. évekkel ezelőtt vas megye kezdeményezte ilyen otthonok létesítését községfejlesztési alappól, társadalmi munkával, állami támogatással. az egész országban követték azóta a példát. az ötletet adó megye eddig ötven nevelőnek létesített családi otthont. csepregen a négy tantermes új gimnázium közelében nyolc pedagógus lakásban laknak már.

az örség ,, fővárosában,, öriszentpéteren jövőre pedagógus- agronómus- fogorvos lakást építenek. ez a község is most kapott négytantermes középiskolát, amelybe a tájegység 12 falujából járnak a diákok. celldömölkön, pecölben, iváncon, csepregen, szombathelyen és körmenden - ez utóbbi helyen kettő - orvoslakás épül jövőre. négy községben fogorvosi lakás létesül, mivel a kiépülő fogorvosi hálózat ezt szükségessé teszi. több községben kész házat vásárolnak az állatorvosnak, agronómusnak, pedagógusnak./mti/

bb 30. hét szolnok megyei termelőszövetkezet tyukjait ,, vette bérbe,, a pécsi keltetőüzem

vid/ká/sk/s cz

1965. november 11.

a pécsi keltetőüzem az egész keltetési időnyre ,, bérbe vette,, szolnok megye hét termelőszövetkezetének tojótyukjait. erre az ért került sor, mert baranya megye, sőt dunántúl sem tudta ellátni elegendő tenyésztőjással a hatalmas üzemet. évente több mint hárommillió szárnyasállat lát itt napvilágot. a keltetőüzem érdeklődésére szolnok megye közölte, hogy rendelkezik felesleges tenyésztőjással és azt átadja a pécsi keltetőnek. így került sor megállapodásra a csépai petőfi, a jászberényi lenin, a jászteleki tolbuhin, az öcsödi kossuth, a tizsai rákóczi, valamint a kunszentmártoni buzakalász és zalca máté tsz-szel. eszerint mintegy tízezer new hampshire fajtaú tojótyuk teljes termelését átadják a keltetőüzemnek: körülbelül félmillió tenyésztőjást./mti/

9.25/a

- 15 -

bb 33. a kedvezőtlen időjárás ellenére kitűnőre vizsgázott az új szarvasi rizsfajta

vid/ká/sk/s cz

1965. november 11.

a körösök vidékén ebben az esztendőben nem kedvezett az időjárás a rizstermesztésnek. a késői kitavasodás, a csapadékos, napfényben szegény nyár sok kárt okozott a melegigényes növényeknek. ez az esztendő viszont kitűnő lehetőséget nyújtott a fajtaösszehasonlításra, amelyik rizsfajta most jó termést adott, attól kedvező időjárás esetén magas hozam várható. ilyen volt a szarvasi nemesítési káka/63 új rizsfajta. a vizesfási állami gazdaságban hasonló talaj és éghajlati viszonyok között, ugyanolyan agrotechnikai eljárással 17 mázsánál magasabb holdankénti termést adott az új szarvasi rizs, míg a dunghany shali csak 8,5 mázsát. a kitűnőre vizsgázott rizsfajttal a következő évben több száz holdat vetnek be a körösök vidékén./mti/

bb 31. kedvező fogadtatásra talált az új felvásárlási rendszer

vid/ká/sk/s cz

1965. november 11.

a csongrád megyei termelőszövetkezetekben kedvező fogadtatásra talált a nagyobb önállóságot biztosító új felvásárlási rendszer. jóllehet az idén eltolódott az őszi betakarítási munkák, mégis a legtöbb áruféleségből nagyobb mennyiség-re kötöttek szerződést a közös gazdaságok, mint a múlt év hasonló időszakában. a csongrád megyei vb felvásárlási osztályának jelentése szerint nőtt az érdeklődés a kenyérgabona szerződéses termeltetése iránt: 1100 vagonnal többet kötöttek le, mint tavaly ilyenkor. hasonló a helyzet a burgonyánál: már 3000 holdra, az egész előirányzott területre leszerződtek. az új gazdasági évben a híres fűszerpaprika tájkultúra bővítését tervezik, s ez az elgondolás megértéssel találkozott. 1964 novemberében még el sem kezdődtek a szerződéskötések, most pedig csaknem 4000 holdra írták alá a gazdaságok a termelési szerződést. az állattenyésztés terén is biztatóak a kilátások. a tervezett 35.000 süldőből 21.000-re kötöttek már nevelési szerződést, négyszer annyira, mint a múlt év hasonló időszakában./mti/

9.40/a

- 16 -

bb 26. ezernyolcszáz tonnával növelték az ajkai alumíniumkohó teljesítményét - a legkorszerűbb szilíciumdiódás egyenirányítót szerelték fel

vid/lk/s ki bs

1965. november 11.

az ajkai alumíniumkohó nagybővítésének első szakasza befejeződött. az ország legkorszerűbb szilíciumdiódás egyenirányító berendezését szerelték fel az üzemben. a külföldről beszerzett egyenirányítóval magasabb áramerősséget érhetnek el. a bővítési munkák során, korszerűsítették az üzem áramvezető sínrendszerét és megnagyobbították az elektrolizáló kádak anód részét is.

a hővitési munkák évi 1800 tonnás kapacitásbővítést tettek lehetővé, a fontosabb termelő berendezések teljesítménye 12-13 százalékkal növekedett, ugyanakkor csökkent az alumínium egy-egy tonnájára jutó fajlagos energiafogyasztás.

a korszerűsítés eredményeként az ajkai alumíniumkohó a fajlagos villamosenergia felhasználása tekintetében elérte a legjobb külföldi kohók eredményét./mti/

bb. 34. a mávaut közleménye

a/-cz

1965. november 11.

budapest-szeged-szabadka-zombor között november 14.-én vasárnap közlekedik utolsó ízben az idén megindított menetrendszerű autóbuszjárat.

budapestről besztercebányára csak hétfő, szerdák és szombaton 6 óra 10-kor, valamint vasárnap 17 óra 35-kor indul menetrendszerű autóbusz. a szombat reggeli járat tátralomnic érintésével poprádig közlekedik és az alacsony tátra felé is biztosít csatlakozást.

budapest-ípolyság-Lévai és a budapest-dunaszerdahely-somorjai nemzetközi vonalak menetrendje változatlan./mti/

10.05/a

- 17 -

bb 35. közlekedési balesetek

j/s cz

1965. november 11.

csepelen, a ii. rákóczi ferenc utja 355. szám előtt székely lajos 45 éves segéd munkás, mádi lakos figyelmetlenül és szabálytalan helyen ment át az uttesten, és egy tehergépkocsi elgázolta. kórházba szállítás után meghalt

a iii. kerületben az árpád fejedelem utja és a dereglye utca kereszteződésénél csongrádi julianna 24 éves segéd munkás és lázár lászló 29 éves kőműves, budapesti lakos figyelmetlenül mentek át a pályatesten és a hév szerelvény elütötte őket. csongrádi julianna a helyszínen meghalt, lázár lászlót súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a iv. kerületben a bajcsy zsilinszky utca és az április 4. tér kereszteződésénél keller károly 41 éves kéményseprő, főtű lakos kerékpárjával ittás állapotban nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy tehergépkocsival. a kerékpárost súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a xxii. kerületben budafokon a rózsá richárd és a kossuth lajos utca torkolatánál bötz zsuzsanna 13 éves iskolai tanuló álló autóbusz előtt szaladt át az uttesten és egy személyautó elütötte. a kislányt súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba./mti/

-. -

11.25/a

- 18 -

bb 37. kitüntetés

cz/s cz

1965. november 11.

a népköztársaság elnöki tanácsa bernáth aurél kossuth-dijas festőművészek, a magyar népköztársaság kiváló művészek, a képzőművészet területén kifejtett munkássága elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából, a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dobi istván, az elnöki tanács elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára és aczél györgy, a művelődésiügyi miniszter első helyettese./mti/

-. -

bb 36. magyar-német barátsági napok békés megyében

vid/j/s cz

1965. november 11.

a hazafias népfront békés megyei bizottságának vendégeként több napra békés megyébe érkezett az ndk-ból karel kurt, a népek barátsága ligájának főosztályvezetője. megismerkedett békéscsaba nevezetességeivel, ellátogatott a könyvtárba, a munkácsy mihály muzeumba és több kulturális intézménybe. tiszteletére füzesgyarmaton és kondoroson magyar-német baráti találkozót rendeztek, amelyen megismerkedett az országos hírű termelőszövetkezetek tagjaival, életükkel, munkájukkal. /mti/

-. -

bb 38. községfejlesztési ankét és kiállítás kaposvárrott

vid/j/s cz

1965. november 11.

a somogy megyei tanács csütörtökön községfejlesztési ankétot és kiállítást rendezett kaposvárrott a szakszervezetek somogy megyei tanácsának székházában. az ankéton több mint kettő - százan vettek részt s jelen volt több szomszédos megye tanácsának képviselője is.

/folyt.köv./

11.50/a

- 19 -

ML

bb 38./ községfejlesztési...../ 1.folyt./s

dr. Kassai János a megyei tanács vb. titkára számolt be a megye községfejlesztésének múltjáról, eredményeiről és terveiről. elmondotta többek között, hogy a felszabadulás óta a megye városának, faluinak arculata nagy változáson ment át. eltűntek, vagy rövid időn belül teljesen eltűnnek a zsupp-fedeles házak, a petróleum-lámpák. 1955 óta somogyban több mint fél milliárd forintot használtak fel a tanácsok községfejlesztési alapból a települések fejlesztésére. a társadalmi munka értéke meghaladja az 52 millió, a felhasznált helyi anyag értéke pedig a 22 millió forintot. 196 falut villamosítottak a megyében és hét kivételével valamennyit bekapcsolták az autóbushálózatba. minden járási székhelyen sőt nagyobb községekben is van középiskola. a felszabadulás előtt sem általános és középiskolai diákotthon nem volt a megyében, most ezeknek a férőhelyszáma több mint 6800.

az ankét résztvevői a beszámoló feletti vita után megtekintették a megye községfejlesztési anyagából rendezett kiállítást./mti/

-- m

bb. 39. felméri a magyar közgazdászok tudományos társadalmi munkáját - megkezdődött a magyar közgazdasági társaság közgyűlése

t/tz/lk/a/-cz

1965. november 11.

csütörtökön reggel többszáz közgazdász jelenlétében a magyar tudományos akadémia székházában megkezdődött a magyar közgazdasági társaság közgyűlése.

a közgyűlés elnökségében helyet foglalt és fel szó-
latat nyers rezsó, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára. elküldte képviselőjét a közgyűlésre a jugoszláv, a lengyel és az ndk-beli testvérintézmény is.

vajda Imre professzor, a társaság elnöke megnyitó szavai után az elmúlt évek munkájáról dr. Garamvölgyi Károly pénzügyminiszterhelyettes, a társaság főtitkára számolt be.
/ folyt.köv./

11.55

-20-

bb. 39./ felméri.....1. folyt./a

hangsúlyozta többek között, hogy a szocialista építés gyakorlati törvényszerűen megköveteli a szocializmus politikai gazdaságtanának továbbfejlesztését, s az elért elméleti eredményeknek mielőbbi alkalmazását. a közgazdászok szerepe e cél elérésében, a bővülő és egyre összetettebbé váló feladatok megoldásában különösen akkor lehet eredményes, ha a munkát tudományos-társadalmi egyesületbe tömörülve végzik. ennek a lehetőségnek a felismerése is szerepet játszott abban, hogy a társaság taglétszáma hat év alatt 200-ról 2200-ra nőtt. évente most már 100-120 közgazdasági témát vitatnak meg, köztük az elmúlt években már a gazdasági irányítás reformjának néhány igen fontos részletkérdését is. foglalkoztak többek közt a vállalati szervezés és vezetés problémakörébe tartozó új feladatokkal, részt vettek a közgazdászok továbbképzésének szervezésében, vidéken irányításában is. különböző városokban továbbképző tanfolyamokat szerveztek. győrben például a népgazdaság-tervezés és a gazdaság-vezetés, a pénzügyi gazdaságtan, valamint az igazgatás és automatizálás témaköréről, baranyában a belkereskedelmi kérdésekről, a matematikai módszerek alkalmazásának lehetőségeiről, továbbá az iparvállalatok szervezéséről és gazdálkodásáról.

tennivaló ezen után is óvten van, hiszen az elméleti eredmények gyakorlati felhasználása még mindig nem kielégítő, és népgazdaságunk, társadalmunk fejlődése tekintetében sok kérdés még most is válaszra vár. a munka minőségi javításához gyakran hiányoznak a szubjektív feltételek, valamint az információs és műszaki követelmények.

az ellenőrző bizottság jelentésének meghallgatása után megkezdődött a vita.

a közgyűlést a társaság tudományos ülészekkel kapcsolta össze. ezzel párhuzamosan a közgazdasági és jogi könyvkiadó ugyancsak a magyar tudományos akadémia székházában közgazdasági könyvkiállítást rendezett. a kiállítás az utóbbi esztendő körülbőlül háromszáz kiadványát mutatja be.

a közgyűlésen 21 kiemelkedő munkát végzett közgazdászt a társaság emlékérmével tüntettek ki./mti/

--

12.05/a

- 21 -

11/11

bb 38./ községfejlesztési...../ 1.folyt./s

dr. Kassai János a megyei tanács vb. titkára számolt be a megye községfejlesztésének múltjáról, eredményeiről és terveiről. elmondotta többek között, hogy a felszabadulás óta a megye városának, faluinak arculata nagy változáson ment át. eltűntek, vagy rövid időn belül teljesen eltűnnek a zsúffedeles házak, a petróleum- lámpák. 1955 óta somogyban több mint fél milliárd forintot használtak fel a tanácsok községfejlesztési alapból a települések fejlesztésére. a társadalmi munka értéke meghaladja az 52 millió, a felhasznált helyi anyag értéke pedig a 22 millió forintot. 196 falut villamosítottak a megyében és hét kivétellel valamennyit bekapcsolták az autóbushálózatba. minden járási székhelyen sőt nagyobb községekben is van középiskola. a felszabadulás előtt sem általános és középiskolai diákokthon nem volt a megyében, most ezeknek a férőhelyszáma több mint 6800.

az ankét résztvevői a beszámoló feletti vita után megtekintették a megye községfejlesztési anyagából rendezett kiállítást./mti/

-- m

bb. 39. felméri a magyar közgazdászok tudományos társadalmi munkáját - megkezdődött a magyar közgazdasági társaság közgyűlése

t/tz/lk/a/-cz

1965. november 11.

csütörtökön reggel többszáz közgazdász jelenlétében a magyar tudományos akadémia székházában megkezdődött a magyar közgazdasági társaság közgyűlése.

a közgyűlés elnökségében helyet foglalt és fel~~szó~~szólatat nyers rezső, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára. elküldte képviselőjét a közgyűlésre a jugoszláv, a lengyel és az ndk-beli testvérintézmény is.

Vajda Imre professzor, a társaság elnöke megnyitó szavai után az elmúlt évek munkájáról dr. Garamvölgyi Károly pénzügyminiszterhelyettes, a társaság főtitkára számolt be. /folyt.köv./

11.55

-20-

bb. 39./ felméri.....1. folyt./a

hangsúlyozta többek között, hogy a szocialista építés gyakorlati törvényszerűen megköveteli a szocializmus politikai gazdaságtanának továbbfejlesztését, s az elért elméleti eredményeknek mielőbbi alkalmazását. a közgazdászok szerene e cél elérésében, a bővülő és egyre összetettebbé váló feladatok megoldásában különösen akkor lehet eredményes, ha a munkát tudományos-társadalmi egyesületbe tömörítve végzik. ennek a lehetőségnek a felismerése is szerepet játszott abban, hogy a társaság taglétszáma hat év alatt 200-ról 2200-ra nőtt. évente most már 100-120 közgazdasági témát vitatnak meg, köztük az elmúlt években már a gazdasági irányítás reformjának néhány igen fontos részletkérdését is. foglalkoztak többek közt a vállalati szervezés és vezetés problémakörébe tartozó új feladatokkal, részt vettek a közgazdászok továbbképzésének szervezésében, vidéken irányításában is. különböző városokban továbbképző tanfolyamokat szerveztek. győrben például a népgazdaság-tervezés és a gazdaság-vezetés, a pénzügyi gazdaságtan, valamint az igazgatás és automatizálás témaköréről, baranyában a belkereskedelmi kérdésekről, a matematikai módszerek alkalmazásának lehetőségeiről, továbbá az iparvállalatok szervezéséről és gazdálkodásáról.

tennivaló ezen után is óvten van, hiszen az elméleti eredmények gyakorlati felhasználása még mindig nem kielégítő, és népgazdaságunk, társadalmunk fejlődése tekintetében sok kérdés még most is válaszra vár. a munka minőségi javításához gyakran hiányoznak a szubjektív feltételek, valamint az információs és műszaki követelmények.

az ellenőrző bizottság jelentésének meghallgatása után megkezdődött a vita.

a közgyűlést a társaság tudományos ülészekkel kapcsolta össze. ezzel párhuzamosan a közgazdasági és jogi könyvkiadó ugyancsak a magyar tudományos akadémia székházában közgazdasági könyvkiállítást rendezett. a kiállítás az utóbbi esztendő körülből háromszáz kiadványát mutatja be.

a közgyűlésen 21 kiemelkedő munkát végzett közgazdászt a társaság emlékérmével tüntettek ki./mti/

--

12.05/a

- 21 -

Me

bb. 40. időjárásjelentés

sze/a

1965. november 11.

a meteorológiai intézet jelenti 1965. november 11-én csütörtökön délben:

a hőmérséklet emelkedik

a skandináv félszigettől ukrainán át kisázsiaig húzódó magasnyomású gerinc mentén kevesebb a felhő, csendes, hideg, a reggeli órákban párák, többfelé ködös az idő. az említett gerinctől északkeletre a szovjetunió európai területének nagyrésztén a sarkvidékről beáramló hideg levegő beáramlására nagy kiterjedésű havazások vannak. ezzel szemben európa délnyugati felén az atlanti-óceán és a földközi tenger felől enyhe páradús levegő árasztotta el, erősen felhős, változékony, sokfelé esős, szeltes időjárást okozva.

házánk fölött tegnap tulnyomóan borult volt az ég, erősen párák, többfelé ködös volt az idő. csupán a délkeleti határvidéken sütött 1-3 órán át a nap. a délben délnyugaton megindult esőzés fokozatosan északkelet felé terjedve estére országos jellegűvé vált. a lehullott csapadék mennyisége az észak- és délkeleti megyék kivételével mindenütt meghaladta a 10, többfelé 20, a fővárosban és környékén 30-35 millimétert. a hőmérséklet napközben északkeleten 2-4, az ország többi részén 4-7, a délkeleti határvidéken 7-9 fokig emelkedett, az éjszaka folyamán 0 plusz 5 fokig süllyedt. ma délelőtt borult maradt az ég, s országszerte folytatódott az esőzés.

budapesten szendán a hőmérséklet napi középértéke 3.6 fok volt, 2.8 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 753 milliméter, mérsékelten süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: borult, majd nyugat felől fokozatosan felszakadozó felhőzet, ma sokfelé, holnap csak néhány helyen előforduló esővel. mérsékelt, időnként megélénkült szél. a hőmérséklet átmenetileg emelkedik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 9-14 fok között.

a duna vízállása budapestnél 154 centiméter./mti/

12.55/s

- 22 -

W
B¹⁰ Re

bb. 41. kisipari termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetőinek megyei tanácskozása nyiregyházán

vid/sue/a/ki

1965. november 11.

a szabolcs-szatmár megyében működő kisipari termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetői csütörtökön tanácskozást tartottak nyiregyházán. a megye kisipari szövetkezeteiben jelenleg 43 brigád versenyez a szocialista cím elnyeréséért, az értekezleten elhangzott felszólalásokból azonban kitűnt, hogy a közeljövőben tovább szélesedik a mozgalom, mert többen tettek felajánlást szocialista brigád szervezésére./mti/

bb. 42. katona józsef emlékünnepegség kecskeméten

vid/j/a/-cz

1965. november 11.

katona józsef szülővárosában, kecskeméten csütörtökön emlékünnepegséget rendeztek a nagy drámaíró születésének 174. évfordulója alkalmából. délelőtt a katona józsef társaság, valamint a városi művelődési szervek képviselői megkosztolták katona józsef szobrát, hernádi gyula, a társaság titkára méltatta katona életművét.

a városi művelődési házban irodalmi estét rendeztek. szombaton - az emlékünnepegség folytatásaként - irodalmi sétát rendez a városi tanács művelődési osztálya, a katona-emlékek nyomában, címmel./mti/

bn. 43. üzemi, vállalati szakemberek kibernetikai tanfolyama a szegedi józsef attila tudományegyetemen

vid/sze/a/ki

1965. november 11.

csütörtökön alapfokú kibernetikai tanfolyam kezdődött a szegedi józsef attila tudományegyetemen. mintegy ötven gyár és vállalat vezető szakembere vesz részt a szegedi kibernetikai laboratórium munkatársai által tartandó tizenkét előadáson és gyakorlati bemutatókon, amelyeken megismerik a hallgatósággal az elektronikus számológépek üzemi és irodai felhasználásának lehetőségeit.

a szegedi kibernetikai laboratóriumban nemrég felszerelt szovjet gyártmányú nagyteljesítményű számológép kiválóan alkalmas ugyanis arra, hogy az egyetemi oktató-és kutatómunkán túl segítséget nyújtson a termelő üzemek és vállalatok bonyolult számításainak gyors megoldásához. az m-3-as gép kapacitásának negyven százalékát a jövőben ilyen szolgáltató tevékenységre kívánják felhasználni. e nagyértékű gépet képes arra, hogy néhány perc alatt megoldjon olyan bonyolult példákat, amelyek kiszámítása egész napot, vagy napokat venne igénybe az üzemekben.

az első előadást bereczki ilona, a kibernetikai laboratórium vezető programozója tartotta az elektronikus számológépek fő egységeiről és a műveletek végrehajtásának módszereiről./mti/

14.15/a

W

bb. 44. Öregek találkozója nyiregyházán

vid/j/a/-cz

1965. november 11.

a nyiregyházi városi nőtanács, valamint a városi tanács szociálpolitikai és egészségügyi állandó bizottsága csütörtökön rendezte meg az öregek hagyományos évi találkozóját. a városi tanács épületében összegyűlt mintegy száz idős embert - főként magános nyugdíjasokat - hajdu sándorné, a városi nőtanács titkára üdvözölte, majd az uttorók köszöntője után megvacsérelték őket. /mti/

bb. 45. megkezdődött a gardahalászat a balatonon

vid/j/a/ká

1965. november 11.

a balatonon csütörtökön megkezdődött az év legnagyobb halászeseménye, a gardázás. a halak az alacsony vízhőmérséklet hatására teletőre gyülekeznek, s nagy tömegben verődnek össze, a tihanyi környéki vizeken ilyenkor egy-egy szerencsés napon 100-150 mázsa gardát is kifogtak már. négy-öt évvel ezelőtt még akadt hasonló zsákmány, de tavaly és az idei gardázás első napjaiban már jóval kisebbek a fogások. a nagyobb hajóforgalom miatt más teletőket választanak a halak, nem a tihanyi vizeken gyülekeznek, ezért a halászok most a felderítő, utakat tesznek a gardák legvalószínűbb tartózkodási helyeinek felkutatására. /mti/

bb. 46. elektronágyuk csepelen - megkezdtek az ország első elektronsugaras olvasztókemencéjének szerelését

st/sze/s vg cz

1965. november 11.

a csepeli fémműben csütörtökön megkezdtek az ország legkorszerűbb - atomfizikai elvek alapján működő - olvasztókemencéjének szerelését. a kemencében a fémet minden hagyományos energiától eltérően elektronsugarak olvasztják. közismert elektromos indukciós kemencéinkben csak olyan fémet lehet olvasztani, amelyeknek olvadáspontja viszonylag alacsony. wolfram, molibdén, cirkónium, tantal, hafnium, és egyéb nehezen olvadó fémet olvasztására nem alkalmasak kemencéink. ezenkívül meglévő berendezéseinkkel legjobb esetben is ugynevezett négykilences / 99,99 százalék / tisztaságu fémet lehet nyerni, mert a kemencék tégelyének belső tüzálló falazatáról mindig leválnak kisebb-nagyobb szennyező anyagok.

az új kemencében elektronok tömeges becsapódása hozza izzásba, majd olvasztja a fémet, mégpedig anélkül, hogy annak bármilyen tüzálló, tehát szennyező anyaggal érintkeznie kellene. a tulajdonképpeni energiát két wolfram darab szolgáltatja, amelyet a kemence felső részében helyeznek el.

/folyt. köv./
14.40/a

- 24 -

10/11
15⁰⁰ Be

bb 46./ elektronágyuk..../ 1.folyt./s

elektromos izzitással felszabadítják a wolframok szabad elektronjait, ugyanakkor a kemencében 12.000- 20.000 voltos feszültséget teremtenek, ahol az elektronok sebessége rendkívüli módon felgyorsul, s másodpercenként meghaladja a hatvanezer kilométert. a valóságban természetesen csak a kemence magassá-

gának megfelelő utat teszik meg, s nagy erővel az olvasztandó anyagra csapódnak. a két elektronágyu sok billió láthatatlan bombája 3.500 fokra is fel bírja hevíteni a fémet, s ezen a hőfokon már majdnem minden fél megolvad.

mindez olyan légritka térben történik, ahol a levegőnek legfeljebb tizezred része marad csak meg, s itt a megolvadt fém magában hordott szennyeződései is kiválnak. olyan anyagot nyernek, amelynek tisztaságát csak hét vagy nyolc 9-essel lehet kifejezni. a nagy tisztaságu fém szinte ugrásszerűen megnöveli majd a vacuum-technikai termékek minőségét. az eddiginél sokkal jobb finomkohászati anyagokat - huzalokat, lemezeket kapnak majd a rádiócső - és adócsőgyárak. a csepeli fémmű a jövőben a legritkább fémekből is, mint például a molibdén, a tantal, a cirkónium-megfelelő finomságu alapanyagot tud majd előállítani. a réz és nikkel is ugyanolyan jó minőségű lesz, mint a legfejlettebb ipari országokban.

az új kemence évente maximálisan száz- százötven tonna fém olvasztására képes, a begyakorlás időszakában azonban ennél kisebb lesz a termelés. nem is annyira a mennyiség a fontos, hanem az, hogy a híradástechnikát egészen finom alapanyagokkal tudja ellátni. ugyanakkor a berendezést kísérleti célokra is felhasználják.

a szerelés gyors ütemben folytatódik és a kemencét a jövő év első hónapjaiban helyezik üzembe. /mti/

..

-25-

10/11
15⁰⁰ Be

bb.47. magyar-bolgár barátsági napok vas megyében

vid/j n cz

1965. november 11.

csütörtökön vas megyében magyar-bolgár barátsági napok kezdődtek. ebből az alkalomból a megyébe látogattak a budapesti bolgár kultúra munkatársai: találkoztak a hazafias népfőnt vas megyei bizottságának több aktivistájával, a szombat-helyi járási pártbizottság munkatársaival, köszögszerdahelyen a község vezetőivel folytattak baráti beszélgetést, este a község-hegyaljai üdülőfaluban, velemben barátsági gyűlésen vettek részt.

pénteken szombathellyel ismerkednek a vendégek. felkeresik többek között az agroker vállalatot, a táncsics fiukollé-giumban kisz fiatalokkal folytatnak eszmecsere-t, este pedig sitkén magyar-bolgár barátsági nagygyűlésen szólnak fel./mti/

.-.

bb.48. a szovjet testvérváros küldöttsége kaposvárott

vid/ j át n cz

1965. november 11.

csütörtökön baráti látogatásra érkezett kaposvárra a szovjet testvérváros: kalinyin négytagú küldöttsége. németh ferenc, az mszmp somogy megyei bizottságának első titkára, somogyi józsef a városi pártbizottság első titkára, valamint a megye és a város több más vezető személyisége köszöntötte a vendégeket, akik ezután a szabadságparki szovjet hősi emlékmű talapzatán koszorút helyeztek el, majd a város nevezetességeivel ismerkedtek. a küldöttség öt napig ismerkedik a megye lakosságának életével, fejlődésével. meglátogatnak több üzemet, kulturális intézményt és felkeresnek több termelőszövetkezetet és állami gazdaságot is. /mti/

.-.

15.26/-n

-26-

kk
15.11. re

bb. 49. befejeződtek a jövő évi nyersanyagot biztosító szerződéskötések a konzerviparban - jövőre megkezdődik a debreceni konzervgyár építése - sajtótájékoztató a konzervipari trösztnél

i kf/kf/vg/gy/cz

1965. november 11.

a konzervipari tröszt csütörtökön sajtótájékoztatót tartott gubacsi úti központjában. kovács lászló vezérigazgató elmondotta, hogy az ideai szerződéskötések minden eddiginél kedvezőbben alakultak, a tervek szerint jövőre 80 000 holdon termelnek a termelőszövetkezetek egyebek között zöldborsót, zöldbabot, paprikát, uborkát, paradicsomot a konzervgyárak részére.

a szerződéskötések eredménye annál is öröndetesebb, mert a következő években tovább növekszik a konzervipar feladata, s mind több nyersanyagra lesz szüksége. az elképzelések szerint 1970-ben a mezőgazdasági export 42 százalékát a konzervipar adja majd. ehhez azt tervezik, hogy 1970-ben az idei nyolcvanezer holddal szemben több mint 130 000 katasztrális holdon termeltetnek zöldséget, főzélékfélét.

a tröszt ennek megfelelően igyekszik a gyárak környékén zárt termelési körzeteket kialakítani, ahonnan gyorsan, jó minőségben kapják az üzemek a nyersanyagot. a konzervipar jelenleg körülbelül 3 000 termelőszövetkezettel áll kapcsolatban, s ezek közül jónéhány már most is fontos szállítója az üzemeknek. csongrád, heves és pest megyében már csaknem száz olyan termelőszövetkezet van, amely ezen holdnyi területen termel nyersanyagot a konzervgyáraknak. az ilyen nagy szállítóknál előkészítő üzemeket állítottak fel, ahonnan például a zöldborsó már csépelve, a paradicsom válogatva, mosva, passzírozva kerül a gyárba. a tröszt egyébként is igyekszik könnyíteni a szövetkezetek munkáját. közreműködésükkel például a zöldborsó szedést teljesen gépesítették. jövőre 60 paradicsom szedő - de paprika szedésre is alkalmas - készüléket ad a tröszt a szövetkezeteknek.

a sajtótájékoztatón a vezérigazgató bejelentette, hogy jövőre megkezdődik az évi 6 000 vagon konzerv és 1 000 vagon fagyasztott áru termelésére alkalmas debreceni konzervgyár építése. /mti/

.-.

15.55/-n

-27-

kk
15.11. re

bb. 50. divatbemutató a váci utca közepén - megnyilik az ország legnagyobb férfiruha szaküzlete - a ruházati bolt sajtótájékoztatója

t kf/kf/vg/gy/cz

1965. november 11.

a ruházati bolt kiskereskedelmi vállalat igazgatója, szirtes györgy csütörtökön a magyar sajtó házában a vállalat néhány meglepetéséről, újdonságáról tájékoztatta az újságírókat.

a ruházati bolt szombaton este 6 órai kezdettel újszerű, szabadtéri divatbemutatót tart a váci utcában, a sétáló utca kristóf tér és régiposta utca közötti szakaszán kifutókon, 100 méteres szőnyegen 13 női, valamint két-két férfi és serdülőkorú maneken mutatja be a környékbéli luxus szaküzletek mintegy 100 különleges modelljét, elsősorban téli kabátokat, kosztümöket, a szabadtéri divatbemutató színhelyét a filmgyártól kölcsönként jupiter-lámpák nappali fényel árasztják el, felkészültek a kedvezőtlen időre is, s ha esik ernyők alatt vonulnak majd a manekenek, a látványosnak ígérkező divatbemutatóról egyébként 19 órakor a televízió helyszíni közvetítést ad.

bejelentette az igazgató azt is, hogy november végén a Lenin körút 64. szám alatt megnyilik az ország legnagyobb férfiruha szaküzlete. a „royal”, az első lesz az országban, amely teljesen önkiválasztó rendszerrel működik majd, a vevőket ugynevezett informátor fogadja, aki tanácsot ad a vásárlásokhoz, a vételt, a megfelelő méret kiválasztását egyébként az üzletben személymérték, magasságmérték és mérettáblázat is megkönnyíti./mti/

..

bb. 51. szalay sándor kossuth díjas akadémikus

vid j/gy/cz

1965. november 11.

a magyar tudományos akadémia debrecenben levő atommagkutató intézetének igazgatója csütörtökön londonba utazott, a magyar atomtudós két hetet tölt angliában, megtekint angol kutatóintézeteket, találkozik atomkutatókkal és előadásokat tart./mti/

..

16.25/-n

-28-

KK
16.25/-n

bb. 52. tizezer új dolgozó nő vas megyében

vid j/gy/cz

1965. november 11.

csütörtökön szombathelyen a tanítóképző intézet disztermében rendezték meg a vas megyei nőtanács küldöttirétekezletét, a mintegy 50 000 asszonyt és leányt képviselő testület megállapította, hogy javult az utóbbi években a vasi nők helyzete, tizezerrel többen dolgoznak közülük, mint 1956-ban, a könnyűipari üzemek bővítésével, újak telepítésével valósult ez meg, világhírnévre tettek szert a vas megyei nők által készített selymek, cipők, szőnyegek, fonottáruk, nagy érdemeket szerzett a 135 női szocialista brigád, több segédmunkás asszony és leány szerzett szakképesítést, azonban még mindig sok a szakképzetlen, s az ő elhelyezkedésük gondot okoz, javasolták: bizonyos munkaerő-átcsoportosítást kellene végrehajtani az üzemekben és a kifejezetten nőknek való beosztásokat, amelyeket jelenleg férfiak töltenek be, adják át az asszonyoknak.

a megye 183 termelőszövetkezetének 11 600 nő tagja van, csatlátag és bedolgozóként azonban jóval többen munkálkodnak a gazdaságokban, a falusi nőknek mindössze 5-6 százaléka rendelkezik mezőgazdasági szakképesítéssel, felhívták őket: szerezzenek minél nagyobb számban növénytermesztő, állattenyésztő, kertészeti, gyümölcstermelő szakmát.

a vasi közéletben több ezer nő tevékenykedik.

vezető beosztásban azonban még mindig nincs elég nő a megyében, tizenhárom, zömmel nőket foglalkoztató üzemben a művezetőknek csak 17 százaléka e nembeli, elsősorban a konzervatív szemlélet miatt mindössze 14 női iskolaigazgató van a megyében, holott a nevelőknek hatvan százaléka asszony és leány.

az ülésen tizennégy küldöttet választottak, akik majd képviselik a nők országos kongresszusán a vas megyeieket, újjáválasztották a megyei nőtanácsot is.

részvettek az egésznapos tanácskozáson horváth miklós, az mszmp vas megyei bizottságának titkára, fáy boris, a magyar nők országos tanácsának tagja, erdélyi béla a megyei tanács elnökhelyettese./mti/

..

16.30/-n

-29-

KK
16.30/-n

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb 42. sz. hírünk /katona józsef emlékbizottság/ első be-
kezdésének utolsó két sora helyesen a következő:

.... megkoszorúzták katona józsef szobrát. neltai nándor a váro-
si tanács művelődési osztályának népművelési felügyelője méltat-
ta katona életművét./mti/

bb. 53. fonetikai tapasztalatcsere - kijevben

vid j/cz/gy/hk

1965. november 11.

visszaérkezett debrecenbe kéthetes kijevi tapasztalatcsere
utjáról dr. sebestyén árpád docens, a debreceni kossuth lajos
tudományegyetem fonetikai laboratóriumának vezetője. a kossuth
lajos tudományegyetemmel testvéri kapcsolatban levő kijevi
sevcsenko egyetemen tanulmányozta a fonetikai laboratóriumok
munkáját. kijevben nagy multja van a fonetikai kutatásnak, deb-
recenben pedig még kezdeti lépéseit teszi meg a fonetikai la-
boratórium. a testvéregyetemen sok hasznos megfigyelésre volt
lehetőség. kijevben működik például az ukrán tudományos aka-
adémia fonetikai laboratóriuma, vezetője briznyicsenko profesz-
sor, aki az alvatanulás kísérleteivel néhány éve foglalkozik.
dr. sebestyén árpád megtekintette a hipnopedia céljára épült
kísérleti szobát. többhetes, folyamatos alvatanulás az angol
nyelv elsajátításában isgalta a kísérletek helyességét. most
egy olyan szerkezetet készítenek kijevben, amely előre progra-
mozott sebességgel „dagolja”, az agy memória „tartályába”,
a megtanulandó szavakat, a kijevben folyó kísérletezések ered-
ményeként a jövő év elején nemzetközi hipnopediai kongresszus
színhelye lesz az ukrán főváros./mti/

bb. 56. nagy sikere van

i ol/gy/hk

1965. november 11.

a szépművészeti muzeum „francia festők delacroix-tól picassóig”,
című kiállításának. a nyitást követő két nap alatt 8 000-en
tekintették meg a nagyszabású tárlatot./mti/

16.35/-n

-38-

16.35/-n
16.35/-n

bb. 54. „aranyat érő”, novemberi esőzések kezdődtek: az ország
nagy részén 10-20, budapest és környékén 30-40 milliméter csapa-
adék hullott - európa keleti tájain nagy havazással, erős fagyokkal
beköszöntött a tél

i cs/sze/ká/gy/hk

1965. november 11.

európa légterében az elmúlt napokban kettészakadt a nagy
anticiklon-rendszer, s jelenleg csupán skandinávia és keleti-
tenger, illetve kisázsia feletti központtal működő két kisebb
anticiklon és a balti tenger melléki országokra és ukránra ki-
terjedő anticiklon-gerinc hatóterületén van szárazabb, derül-
tebb idő. ugyanakkor a földközi-tenger térségéből közép-európa
légterébe nyomult ciklon, meghozta a szokásos őszi nagy esőzé-
seket. ennek a lassu mozgásu déli ciklonnak a középpontja csü-
törtökön délután szolnok felett volt. a ciklon, illetve a kísé-
retében levő esőfront véget vetett a hosszantartó őszi száraz-
ságnak, amely sokhelyütt már veszélyeztette az elvetett őszi
gabonafélék normális kelését, illetve fejlődését.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályára
érkezett jelentések szerint csütörtök reggelig az ország északi
és északkeleti tájain általában 2-10 milliméter, az ország többi
vidékein 10-20, budapesten és környékén pedig 30-43 millimé-
ter csapadék hullott. az esőzések csütörtökön szinte egész
nap folytatódtak, csupán a dunántul nyugati vidékeiről jelen-
tették a felhőzet felszakadozását. a megyei mezőgazdasági szak-
emberek szerint még jókor érkezett a most valóban „aranyat
érő”, csapadék: segíti az időben elvetett őszi gabonafélék és
takarmányfélék fejlődését, megkönnyíti az őszi mélyszántást.
igaz ugyan, a hátralevő betakarítási munkákat lelassítja, sze-
rencsére azonban a kukorica kivételével az őszi termények több-
sége rég száraz, biztonságos helyre, illetve fedél alá került.

a kontinens hőmérsékleti viszonyai eléggé erős ellentéte-
ket mutatnak: míg például a balkán déli vidékein a nappali
maximumok legutóbb 20-23 fokig emelkedtek, a szovjetunió európai
területének északi- északkeleti vidékein nappal is tartanak a
fagyok, sőt az urál északi tájain csütörtökön hajnalban mínusz 12-
minusz 27 fokot mutattak a hőmérők. a szovjetunió feletti nagy
ciklon-rendszer hátsó oldalán sarki eredetű hideg légtömegek
áramlanak délnyugatra, s óriási területeken okoztak máris nagy
havazásokat.

/folyt. köv./

16.44/-n

-31-

ME

bb. 54./, aranyat érő, 1. folyt./ gy

hazánkban csütörtökön hajnalban 0- plusz 5 fok közötti minimumszintet mértek, a délutáni maximumok pedig 5-9 fok között alakultak ki. a dunántúlon megkezdődött a szárazabb levegő beáramlása, amelynek hatására pénteken országsszerte felszakadozik a felhőzet, néhány helyen azonban még lesznek kisebb esők, a mérsékelt szél időnként megélelné. a hőmérséklet átmenetileg kissé emelkedik, a péntekre virradó éjszaka valószínűleg már csak 5-10 fokig hűl le a talajközeli levegő, a nappali maximumok eléri a 9-14 fokot./mti/

bb. 55. nyilvános interjú, filmalkotók és művészek találkozási a közönséggel - csütörtökön gazdag programmal folytatódott az első magyar játékfilmszemle

vid j/ae/gy/hk

1965. november 11.

csütörtökön pécsen folytatódott az első magyar játékfilmszemle eseménysorozata. délelőtt zsúfolásig megtelt a pannónia szálló művészklubba átalakított nagytermében találkozott a közönség az előző este ősbemutatón vetített „iszony”, című új magyar film alkotóival, színészeivel, a városban vendégként tartózkodó más neves rendezőkkel, művészekkel. ugyanitt nyilvános interjút készítettek a filmkultúra című folyóirat szerkesztői. az interjúban filmrendezőket, színészeket szólaltattak meg arról, miben látják a film sikerének titkát. délután a pécsi tanárképző főiskolára látogattak az „iszony”, című film művészei. ugyancsak megkezdődött a zártkörű filmbemutatók sorozata is a pécsi kossuth filmszínházban.

a nap programja diszeldadásokkal, a „husz óra”, és a „mit csinál felséged 3-tól 5-ig”, című filmek ünnepi bemutatóival zárult, amelyeket pécsen kívül boly, illetve szentlőrinc községekben is műsorra tűztek.

a közönség szavazólapokon mond véleményt, s „osztályozza”, a szemlén szereplő hat filmet. munkához látott a társadalmi zsűri is, amelynek tagjai között hírneves írók, művészek, akadémikusok foglalnak helyet. a társadalmi zsűri tagjai a nézők véleményének figyelembevételével, a vasárnapi záróülésen ítélik oda a szemle nagydíját, valamint az okleveleket./mti/

17.00/m

-32-

bb. 57. a magyar nemzeti muzeumban

i ot/gy/hk

1965. november 11.

látható városrendezési kiállítást a nagy érdeklődésre való tekintettel 1965. november 21-ig tartják nyitva./mti/

bb. 58. negyvenezernel nőtt a kemping férőhelyek száma - idegenforgalmi tanácskozás tatán

vid sze/ki/gy/hk

1965. november 11.

csütörtökön tatán tartották ezévi utolsó munkaértekezletüket az idegenforgalmi szervek. dr. vitéz andrásnak, az országos idegenforgalmi hivatal vezetőjének megnyitóját után fábján lajos, a győr-sopron megyei idegenforgalmi hivatal vezetője, havas jános, az ibusz vezérigazgatóhelyettese, valamint dr. nagy lászló, az oih nemzetközi és propaganda osztályának vezetője tartott beszámolót az ideál eredményekről és a tennivalókról.

az értekezleten megállapították, hogy az idén tovább fejlődött idegenforgalmunk. kétszázmillió forintos beruházással negyvenezernel gyarapodott a kemping férőhelyek száma. a magyarországi kempingek világviszonylatban is az elsők közé kerültek. a hűvös időjárás, az árvíz és más akadályozó tényezők ellenére kedvezően alakult az idén a hazánkba látogatott, vagy átutazott külföldiek száma. az év első kilenc hónapjában háromszázezernel több külföldi járt az országban, mint a múlt év hasonló időszakában.

az értekezlet résztvevői szerint idegenforgalmunk fejlesztésére még sok lehetőség van. így például jobban lehetne gyümölcösíteni a kulturális eseményeket. a jól előkészített, évről-évre rendszeresen ismétlődő és kellő időben propagált programok vonzzák a hazai és a külföldi vendégeket. ezt bizonyítják például a szegedi szabadtéri játékok is, ahol az előző évinél százezerrel több vendég fordult meg. ugyanakkor a balatonnál ugyyszólván teljesen hiányoztak a kulturális események, s a fővárosban is kevés a külföldieket is érdeklő ilyen program. fejleszteni kell a kereskedelmi és vendéglátó hálózatot is és tartalmasabbá kell tenni az elő- valamint az utószezonokat./mti/

16.58/-n

-33-

bb. 59. franz jonas távirata dobi istvánhoz

sze/gy/hk

1965. november 11.

franz jonas, az osztrák köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének ausztria nemzeti ünnepe alkalmából küldött szerencse kívánataiért.
/mti/

..

bb. 60. a 22-22-22 egész nap nem felelt - ötszáz előfizető és a taxi telefonját kábelbeállítás némitotta el

i kf-hbj/vg/gy/hk

1965. november 11.

a tartós esőzés sok helyen megrongálta a telefonkábeleket. a beállítások miatt mintegy 500 fővárosi telefonelőfizető állomása némult el. a budapesti távbeszélő igazgatóság tájékoztatása szerint a fővárosban csütörtökön 11 kábelbeállítást jelentettek, egyebek között a krisztina, az erzsébet, a józsef telefon-központ területéről. a legtöbb gondot a józsef központ „márta”, nevű kábele okozta, annál is inkább, mert ebben szalad a fővárosi autótaxi vállalat ismert 22-22-22 hívóállomásának a vonala is.

naponta mintegy 6 000 - 7 000 ember hívja ezt a számot, csütörtökön reggel 8 órától azonban hiába tárcsázták a hatszor ketőt, a központ nem felelt, s néma volt egész 16 óra 30 percig.

a „márta”, kábelaknája teljesen megtelt vízzel, s csak a szivattyúzás után láthattak munkához a szerelők. a kábelüzem ügyelete egyébként valamennyi beállításon „rajta van”, csütörtökön estig a hibák felét már sikerült kijavítaniok, s várhatóan pénteken reggelre ismét működik valamennyi beállítástól elnémult telefon.
/mti/

..

bb. 61. voltár jános

k ol/gy/hk

1965. november 11.

a magyar vöröskereszt budapesti szervezetének titkára csütörtökön varsóba utazott, ahol részt vesz a lengyel vöröskereszt iv. kongresszusán.
/mti/

..

17.46/-n

KE

-34-

bb. 62. gosztonyi jános lezaérkezett koppennigárból

sze/gy/hk

1965. november 11.

gosztonyi jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának póttagja, a népszabadság főszerkesztője, aki résztvett a dán kommunista párt xxii. kongresszusán, csütörtökön nazaérekezett budapestre. fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent lakatos dezső, az mszmp kb póttagja, a kb osztályvezetője.
/mti/

..

bb. 63. carlo guido mor professzor

sz/gy/hk

1965. november 11.

a padovai egyetem jogi karának dékánja a kki és az elte vendégaként csütörtökön kéthetes látogatásra budapestre érkezett.

első előadását az elte jogi karán pénteken délután 3 órakor tartja a „római jog újjászülletése a középkori itáliában”, címmel.
/mti/

..

h

-35-

bn. 64. fogadás svédország nemzeti ünnepe alkalmából

t fe/sze/gy/hk

1965. november 11.

Karl torsten brandel a svéd királyság budapesti nagykövete csütörtökön este fogadást adott a svéd nemzeti ünnep alkalmából a gundel étteremben. a fogadáson megjelent polják jános, az országgyűlés alelnöke, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, bacsoni jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, földvári lászló közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, továbbá gazdasági, társadalmi és kulturális életünk számos más ismert személyisége. ott volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja./mti/

bn. 65. olasz kereskedelmi küldöttség érkezett budapestre

sze/gy/hk

1965. november 11.

dr. di falco külkereskedelmi minisztériumi vezérigazgató vezetésével csütörtökön olasz kereskedelmi küldöttség érkezett budapestre a két ország kereskedelmi kapcsolatait szabályozó hosszulejárati árucsereforgalmi megállapodás megtárgyalására. a delegációt a ferihegyi repülőtéren a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium vezető tisztviselői fogadták. jelen voltak a budapesti olasz nagykövetség munkatársai./mti/

bn. 66. luigi ottolini budapestre érkezett

k ol/gy/hk

1965. november 11.

csütörtökön budapestre érkezett luigi ottolini, a milánói scala magánénekes. a vendégművészt november 12-én „a végzet hatalma”, előadásán alvaro, 17-én pedig a turandot-ban, kalaf szerepében hallhatja az erkel színház közönsége./mti/

bn. 67. időjárásjelentés

sze/gy/hk

1965. november 11.

a meteorológiai intézet jelenti november 11-én, csütörtökön este:

még többfelé eső

várható időjárás péntek estig: időnként felszakadozó felhőzet, még többfelé esővel. mérsékelt, időnként megélénkülő szél. a hőmérséklet keleten kissé emelkedik, várható legmagasabb nappali hőmérséklet 7-12 fok között, nyugaton 5 fok körül./mti/

20.31/-n

-36-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

megkezdődött az országgyűlés ülásszaka

t bc-zs-le-di-tf/gk-tm-gg/lm bs

1965. november 11.

csütörtök délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen résztvett dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, kállai gyula, a minisztertanács elnöke, apró antai, biszku béla, fehér lajos, fock jenő, gáspár sándor, komócsin zoltán, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülést vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta

meg. kegyeletos szavakkal emlékezett meg a legutóbbi ülásszak óta elhunyt képviselőkről: rónai sándorról, szakasits árpádról, kossa istvánról, bakos istvánról és dr. szabó pál zoltánról. az országgyűlés néma felállással adózott az elhunyt képviselők emlékének, s nevüket jegyzőkönyvben örökitette meg.

vass istvánné ezután arról tájékoztatta az országgyűlést, hogy a legutóbbi ülásszak óta a népköztársaság elnöki tanácsa az alkotmány 20. paragrafusa alapján gyakorolta jogkörét és az ennek megfelelően alkotott törvényerejű rendeleteiről az egyes határozatairól szóló jelentést a képviselők között szétosztotta.

Folyt. köv./
11.10/a

- 1 -

le

parlament

/megkezdődött ...1.folyt./-lm

az elnöki tanács jelentéséből kitűnik, hogy a két ülészek közötti időben az elnöki tanács összesen 17 törvényerejű rendeletet alkotott. ezek között van például az országos termelőszövetkezeti tanács feladatának és szervezetének megállapításáról, megyei termelőszövetkezeti tanácsok szervezéséről, a tanácsszervek tevékenységének továbbfejlesztéséről és a földfelajánlás szabályainak módosításáról szóló jogszabály. a jelentés beszámol arról is, hogy az elnöki tanács németh károly szolnok megyei országgyűlési képviselővel a tiszta butoripari vállalat volt igazgatójával szemben - az országgyűlés mentelmi és összeférhetetlenségi bizottságának javaslata alapján - megállapította az összeférhetetlenséget és megfosztotta képviselői megbízatásától.

az országgyűlés az elnöki tanács jelentését jóváhagyólag tudomásul vette. vass istvánné ezután bejelentette, hogy

a megüresedett képviselői helyekre a veszprém megyei választókerületből albrecht józsef és frankó józsefné, a heves megyei választókerületből horváth ferenc, a szolnok megyei választókerületből molnár györgy, a baranya megyei választókerületből matakovics jánosné, a borsod megyei választókerületből pedig dr. papp lajos soron következő pótképviselőket hívta be. bejelentette továbbá, hogy rónai sándor és szakasits árpád elhalálozásával az elnöki tanácsban két hely megüresedett. az mszp központi bizottságától és a hazafias népfront országos tanácsa elnökségétől javaslat érkezett a megüresedett helyek betöltésére. dr. pesta lászló jegyző ismertette a javaslatot, amely indítványozza, hogy az országgyűlés kádár jánost és dr. erdei ferenc képviselőket válassza az elnöki tanács tagjává. a javaslatot az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

az elnök vass istvánné bejelentette azt is, hogy a hazafias népfront országos tanácsának elnöksége javaslatot nyújtott be a legfelsőbb bíróság népi ülnökeinek megválasztására. a jelöltek névjegyzékét a képviselők között szétosztotta. az országgyűlés a javaslatot elfogadta és a jelölteket a legfelsőbb bíróság népi ülnökeivé választotta meg.

/folyt.köv./

11.27/a

- 2 -

W

parlament,

/megkezdődött...2. folyt./-lm

ezután dr. pesta lászló jegyző ismertette az

interpellációra jelentkezett képviselők névsorát, az interpellációk tárgyát, majd vass istvánné indítványára az országgyűlés elfogadta az ülészek tárgysorozatát. a napirend a következő:

1. a népköztársaság elnöki tanácsának beszámolója,
2. ilku pál művelődésügyi miniszter beszámolója az oktatási reformtörvény végrehajtásának tapasztalatairól és további feladatairól,
3. a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolója,
4. interpellációk

ezután napirend szerint kiss károly, az elnöki tanács titkára ismertette az elnöki tanács két ülészek között végzett munkájáról szóló beszámolót.

/folyt.köv./

11.30/a

- 3 -

W

megkezdődött...3.folyt./vm

egyebek közt elmondta, hogy a beszámolási időszakban megélnékültek hazánk és a külföldi országok vezetői közötti személyes kapcsolatok, s külföldi államfőkön kívül több párt- és kormánydelegáció is ellátogatott hazánkba. e látogatások hozzájárultak a népeink közötti barátság erősítéséhez, államközi kapcsolataink bővüléséhez, az együttműködés fejlődéséhez.

az elnöki tanács hát önálló, független állam elismerését határozta el, s nagykövetségi szinten diplomáciai kapcsolatot létesített gambiával, kenyával, máltával, nigériával, zambiával és zanzibárral. követségeinket újabb 20 országgal emeltük nagykövetségi szintre.

az elnöki tanács jogszabályalkotó tevékenységéről beszélt ezután kiss károly, majd megemlítette, hogy az elnöki tanács ellátta a megüresedett tanácstagi helyek betöltésével kapcsolatos feladatait is: a jelenlegi ciklusban csaknem száz megüresedett megyei, illetőleg megyei jogú városi tanácstagi hely betöltésére tüzött ki választásokat. a különböző alacsonyabb szinten megüresedett tanácstagi helyekre összesen 4941 tanácstagot választottak az érintett körzetek lakói. az elnöki tanács a megüresedett tanácstagi helyek betöltésével kapcsolatos adminisztrációs feladatokat jelentékenyen csökkentette, s mintegy felére redukálta az ezzel összefüggő nyilvántartások ~~száma~~, jelentések számát.

időről

az elnöki tanács a jövőben ~~időre~~ időre beszámoltatja munkájuk-

ről a megyei tanácsokat, s az elmúlt időszakban megtárgyalta az egyéni kegyelmezési ügyek intézésének tapasztalatait, továbbá a magyar állampolgárság megszerzésével és elvesztésével kapcsolatos időszerű kérdéseket. ez utóbbi megvitatása során megállapította, hogy a magyar állampolgárság megszerzése iránti kérelmek száma az utóbbi években lassu ütemben emelkedik, az állampolgári kötelekből való elbocsátásra vonatkozó kérelmek száma azonos szinten mozog. kiss károly végül szólt arról, hogy az elnöki tanács ebben az évben 10, egyetem végzett fiatalot részesített a népköztársaság címerével díszített aranygyűrűs kitüntetésben. az adatok azt mutatják, hogy emelkedik azoknak a felsőfoku tanintézetet végzett fiataloknak a száma, akik érdemesek a magas kitüntetésre, valamennyi vizsgájukon kitűnő eredménnyel állnak helyt.

az országgyűlés az elnöki tanács munkájáról szóló beszámolót egyhangulag tudomásul vette. ezután ilku pál művelődésügyi miniszter emelkedett szólásra.

/ ilku pál beszédét korábbi kiadásainkon közöltük. embargóját feloldjuk és a beszédre az alábbi javításokat adjuk.

/folyt.köv./
11.35/a

- 4 -

11/11

a szerkesztőségek figyelmébe!

J a v i t á s o k ilku pál embargós beszédére.

ilku pál beszédének megszólítás utáni első bekezdése utolsó sorában helyesen:

...ismertetni kívánom á l l á s p o n t u n k a t több...stb.

ilku beszéd...2.folyt. szólni kívánok kezdetű bekezdés 8.sorának elején helyesen:

tályt.e vonatkozásokban is világviszonylatban az elsők között....
stb.

/a mindhárom kimarad./

ilku beszéd...7.folyt./első és második sora helyesen:

...a középiskoláknak ugyanis többféle követelményt kell kielégítenie.

ugyanezen bekezdés alulról számított 3.sorában a szöveg helyesen:

...mindegyik kockázattal, b i z o n y o s veszélyekkel.....

ugyanezen folytatás második bekezdése utolsó mondatának vége helyesen:

....a szovjetunió mögött a második helyet szerezték meg.

ilku beszéd..9.folyt. első mondata /ezen a helyzeten/ kimarad.

ugyanezen folytatás 3.bekezdés alulról számított 3.sorától helyesen:

....meg tudjuk valósítani az ipari, mezőgazdasági üzemekben, sok volt a kényszerű időöltés, ténfergés, bizonytalankodás és gyakran a tanulókat segéd munkásként alkalmazták.

ilku beszéd...10.folyt. első bekezdés utolsó előtti sorában helyesen:

számunkra nem kétséges.....

ilku beszéd...13.folyt. harmadik bekezdés 4.sorában helyesen:

...hogyan képezzünk magas szakmai tudású szocialista szellemű szakembereket.

/folyt.köv./
11.40/a

- 5 -

11/11

parlament

/a szerkesztőségek figyelmébe...1.folyt./

ilku beszéd...16.folyt. első bekezdés 6.sorának végén a szöveg helyesen:

.....el döntésében a magatartásnak, jobban mérlegre.....

ilku beszéd....19.folytatás utolsó bekezdés utolsó sorában helyesen:

.....tudjuk pótolni őket.

ilku beszéd...20.folyt. pedagógusaink életkörülményei kezdetű bekezdés 5.sorától a szöveg helyesen:

....tennie a megoldást. reméljük az 1966. évben...stb.
a közbeeső mondat kimarad.

/folyt.köv./

11.45/a

- 6 -

11/11

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe...2.folyt./

javitás ilku páll beszédére,

ilku beszéd...1.folyt. 4.bekezdés 4.sorában a szöveg helyesen:

....gyakorlatok n a g y gyorsasággal szélesedtek.....

ilku beszéd...4.folyt. 4.sorától a szöveg helyesen:

....iskolai hálózat bővítése. a társadalom ugyan felismerte....
/ezen a területen...kezdetű mondat kimarad.

ilku beszéd...8.folyt. 1.bekezdés 3.sorában a szöveg helyesen:

....és a biológiát t a n i t j á k nagyobb óraszámban....

ilku beszéd..8.folytatás 3.bekezdés 8.sorában a szöveg helyesen:

....a tanulók körében á l t a l á b a n elismerést váltottak
.....

ilku beszéd..9.folyt. 1.bekezdés utolsó előtti és utolsó sora helyesen:

....változatlan szintje feszültségeit fog okozni.

ilku beszéd...11.folyt. első sora helyesen:

.... és gyakorlati tudásuk révén á l t a l á b a n szívesen....

ilku beszéd....12.folytatás első bekezdés utolsó sora helyesen:

.... - sokféle feladat megoldásához kapjanak alapot.

az a célunk.....

ilku beszéd...15.folyt. első bekezdése / a felvételi rendszert../
első és második sora helyesen:

.... minden évben bírálják: Leggyakrabban....

ilku beszéd...18.folyt. 4.sorában a szöveg helyesen:

....kezdeményezőként v e s z részt. a modern....

/folyt.köv./
14.15/a

- 7 -

11/11 14³⁶ 30

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe...3.folyt./vm

ilku beszéd..19.folyt. 2. bekezdés/ pedagógusaink.../ötödik és hatodik sorában a szöveg helyesen:

.....nevelőket már nem a l k a l m a z t u n k de a több....

ilku beszéd...19.folyt. 4.bekezdés / oktatásügyünk és a...../ hetedik sorában kezdődő zárójeles mondat a következőképen hangzik:

/ nem számítom ezek közé azokat a nevelőket, akik tanácsi vagy más tömegszervezeti apparátusban működnek, sőt őszintén örülhetünk annak, hogy a pedagógusok közül egyre nagyobb számban kerülnek ki tanácsi dolgozók, vezetők./ sajnos.....

ilku beszéd...20.folytatás/ pedagógusaink életkörülményei... kezdetű bekezdés harmadik mondata / pedagógusaink többsége...méri hivatását./ kimarad.

/folyt.köv./

14.17/a

- 8 -

kl

14³⁶ - BU

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe....4.folyt./vm

megkezdődött...2.folytatás utolsó bekezdése helyesen a következő:

ezután napirend szerint kiss károly az elnöki tanács titkára ismertette az elnöki tanács beszámolóját.

megkezdődött...3.folytatás első sora helyesen a következő:

egyebek közt elmondotta, hogy az elmúlt két esztendőben megélénkültek....

ugyanosak a 3.folytatás negyedik bekezdésének első sora helyesen:

az elnöki tanács a jövőben időről-időre beszámoltatja munkájukról a megyei tanácsokat....

/folyt.köv./

14.20/a

- 9 -

kl

14³⁶ - BU

parlament

/megkezdődött...4. folyt./lm

a beszámoló elhangzása után az elnök szünetet rendelt el.

az országgyűlés délután polyák jános elnökletével folytatta munkáját. megkezdődött a művelődésügyi miniszter beszámolója feletti vita.

az első felszólaló, dr. fekszi istván szabolics-

szatmár megyei képviselő arról számolt be, hogy szűkebb hazájában, a sokáig elmaradottságáról hírhedt szabolicsban is egész sor jó eredmény fémjelzi az oktatási reform céljainak megvalósításáért végzett munkát. néhány év leforgása alatt megkétszereződött a középiskolások, háromezzerrel nőtt a szakrendszerű oktatásban részvevő fiatalok száma, s ma már nyolcszázal több pedagógus tanít az iskolákban, mint négy esztendővel ezelőtt. sokat javultak a tárgyi feltételek is. átadták rendeltetésének négy új általános iskolai diákotthont - ennek a tanyasi gyerekek látják hasznát - s fele részben a társadalom támogatásával, hozzájárulásával felépítettek csaknem 400 új tantermet és több mint 400 pedagógus-lakást.

a képviselő a továbbiakban hangsúlyozta: azt tapasztaljuk, hogy gyorsan bővül a tanulók érdeklődési köre, s erősödik fiainkban, leányainkban a fizikai munka tisztelgése, megbecsülése. ifjúságunk szabadidejében rendszeresen munkát vállal a megye mezőgazdasági és ipari üzemeiben. az általános és középiskolások csupán a legutóbbi hetekben csaknem 90 000 munkanapot dolgoztak a földeken, segítették az őszi betakarítási munkákat.

ezután azzal foglalkozott dr. fekszi istván, hogy az eredmények ellenére sem sikerült minden területen kielégíteni a szülők, a társadalom várakozását. rámutatott, hogy megítélése szerint rövidebbre szabták a törvény végrehajtásának idejét, s a feladatok megoldásához csak részben találtak meg a legmegfelelőbb szervezeti formákat. helyeselte, hogy az országgyűlés ismételten megvitassa az oktatás továbbfejlesztésének, a gyorsabb ütemű haladás biztosításának problémáit, majd így folytatta:

/folytm köv./
14.25/-n

-10-

WV
11° Be

parlament

/megkezdődött...5. folyt./-lm

- örömmel hallottuk és helyesnek tartjuk a beszámoló-
nak azt a megállapítását, hogy szocialista iskolarendszerünknek továbbra is az általános iskola az alapja. egyöntetűen támogatjuk a szakközépiskolák és technikumok összeötvözésének gondolatát is, mert a két különböző jellegű iskolatípus eddig sok vitára adott okot mind a szülők, mind a nevelők, mind pedig a tanulók körében. ugyancsak helyeseljük a szakmunkásképzés korszerűsítését. ezek az elgondolások azt ígérnek, hogy iskolarendszerünk még közelebb kerül a társadalom igényeihez, - mondotta, majd arról beszélt, hogy a középiskolai hálózat kisebb mértékű bővítésével egyidejűleg újabb nagy anyagi áldozatokra van szükség szocialista oktatási rendszerünk alapjának, az általános iskolák hálózatának további erősítéséhez, fejlesztéséhez. kitért a bejáró diákok szállítással kapcsolatos gondokra, majd a mezőgazdasági szakmunkásképzés soron következő tennivalóival foglalkozott. üdvözölte a beszámolóban elhangzottakat, amely szerint a jövőben szakmunkásbizonyítvánnyal is a gimnáziumokban folytathatják tanulmányaikat a fiatalok.

a képviselő a továbbiakban kérte az illetékeseket: a lehetőségekhez mérten gyorsabb ütemben fejlesszék szabolicsban a szakmunkásképző iskolák és a szakközépiskolák hálózatát, s tájékoztatta az országgyűlést; két-három éven belül szeretnék elérni, hogy a megye minden iskolájában képesített pedagógus foglalkozék a gyermekekkel, majd így zárta felszólalását:

- bízunk abban, hogy közös erőfeszítésekkel gyorsabban és eredményesebben valósíthatjuk meg az iskolareform céljait.

varga zoltánné, győr-sopron megyei képviselő az oktatási reformtörvény megvalósításának gondjairól beszélt az országgyűlés fórumán. személyes tapasztalatai és pedagógustársainak megbízása alapján egyebek között a továbbképző iskolák helyzetével foglalkozott. szóváltette, hogy ezekben aránytalanul magas a lemorzsolódott fiatalok aránya, növénydekeik jó része még tanulmányai befejezése előtt munkát vállal, elhelyezkedik a gyárakban, üzemekben, az élet legkülönbözőbb területein. rámutatott; a bajok többek között abban gyökereznek, hogy sokhelyütt nem ismerték fel ennek az új iskolatípusnak a jelentőségét, fontosságát, szem elől tévesztették, illetve tévesztik, hogy a továbbképző iskolák elvégzése a tankötelesség körébe tartozik. emiatt - fejtegette a továbbiakban - oktatási rendszerünknek ezen a területén eddig még nem térült meg a befektetés, a társadalom erőfeszítései, áldozatai nem hozták meg a kívánt eredményt. hangsúlyozta: ahhoz, hogy a gyermekek tudásában, felkészültségében is lemérhessük a továbbképző iskolák eredményeit, változtatnunk kell az eddigi gyakorlaton, magasabbra kell emelni az oktatás színvonalát.

/folytm köv./
15.36/-n

-11-

WV
16° Be

parlament

/megkezdődött...6.folyt./vm

varga zoltánné ezután a pedagógusok felelősségéről, a nevelői hivatás követelményeiről szólott, bírálta a különböző felső-oktatási intézményeket, mert - mint egyebek között elmondta - a tapasztalatok szerint az ifjú szakemberek, az újdonsült tanítók, tanárok egy része munkájának megkezdésekor nem rendelkezik elég szilárd materialista világnézettel.

- ez annál is sajnálatosabb, mert ezek a fiatalok a mi rendszerünkben nőttek fel, - hangsúlyozta egyebek között, s rámutatott: a pedagógus csak akkor lehet avatott mestere a fiatalok nevelésének, formálásának, ha szakmai felkészültségét, tárgyi tudását egyértelmű, pártos világnézet teszi teljessé.

a képviselő a továbbiakban azt is szóvá tette, hogy az egyetemeken és főiskolákon egész sor gyakorlati tennivalóra, a mindennapi munkával együttjáró, de nem teljesen pedagógiai jellegű feladat megoldására csak részben, hiányosan készítik fel a fiatal szakembereket. üdvözölte a művelődésügyi miniszter bejelentését, hogy az idén már nem alkalmaztak iskoláinkban képesítés nélküli nevelőket, majd újabb intézkedéseket, még kitartóbb, sokoldalubb fáradozásokat sürgetett az általános iskola alsó- és felső tagozata összhangjának megteremtésére. elmondta, hogy náluk a megyében és másutt is az ötödik osztályban ugrásszerűen megnő a bukások aránya, s ez részben az eltérő oktatási módszerek, az előkészítés nélkül megváltozó követelmények számláját terheli. végül kérte: az illetékesek adjanak még részletesebb, aprólékosabb utmutatást a pedagógusoknak az oktatási reform-törvény céljának megvalósításához, majd a művelődésügyi miniszter beszámolójának elfogadásával zárta felszólalását.

/folyt.köv./

15.40/-n

-12-

m

1/12
16¹² 1/12

parlament

/megkezdődött... 7.folyt./-lm

ezután veres józsef munkügyi miniszter szólalt fel.

egyebek közt hangoztatta, hogy művelődéspolitikánk végrehajtása során kettős feladatot kell megoldanunk: emelnünk kell az általános műveltség színvonalát, ugyanakkor gondoskodnunk kell a nép-gazdaság szakember-szükségletének biztosításáról. e kétirányú, egymástól azonban el nem választható feladat között iskoláztatási politikánk - egyes hiányosságoktól eltekintve - megteremtette az összhangot, az egyetemokről, főiskolákról kikerülő mérnökök, orvosok és egyéb szakemberek mindegyike megtalálja helyét, munkáját társadalmunkban, sőt többségük még el sem hagyja a felső-oktatási intézmény kapuit, máris várja munkahelye, ugyanez vonatkozik általánosságban a szakmunkás fiatalokra is.

a miniszter örvendetes eredményként nyugtázta, hogy az 1964-65-ös tanévben az általános iskolát végzettek csaknem 77 százaléka tovább tanul, hozzáfűzte azonban: cseppet sem megnyugtató, hogy a nyolc általánost végzetteknek csupán 33 százaléka jelentkezett a szakmunkás utánpótlást biztosító szakmunkástanuló iskolákba, s nagyobb részük középiskolákba kérte felvételét. ez annál is elgondolkodtatóbb, mert az idei szeptember 1-i adatok szerint a szakmunkástanuló iskolákban a felvételek lezárása után még mindig mintegy 4000 hely volt üresen, zömmel a nagyvárosokban.

- munkaerőgazdálkodás szempontjából a beiskolázások jelentékeny hiányosságokat mutatnak - folytatta - mert míg az egyik oldalon túlképzésről beszélhetünk, a másik oldalon jelentős az elmaradás. ez azért következhetett be, mert nem volt kellően összehangolva a társadalom szakember-szükséglete a beiskolázások arányaival.

veres józsef példaként szabotcs megyét említette, ahol az elmúlt években jelentősen bővítették a gimnáziumi beiskolázási lehetőségeket, s ma már a megye 19 gimnáziummal rendelkezik. ez az oktatási forma azonban a végzetteknek nem nyújt szakképzettséget, s míg a kikerülők elhelyezése komoly problémát okoz, addig különböző területeken súlyos szakemberhiánnyal küzdenek. megcsappannának a megye vezetőinek gondjai, ha a középiskolák hálózatának fejlesztésével egyidejűleg növelnék a szakmai képzést adó iskolák számát is.

/folyt.köv./

15.48/-n

-13-

1/12
16¹² 1/12

parlament

/megkezdődött... 8. folyt./-lm

hasonló aránytalanság jellemezte az oktatási beruházásokat is, s ennek következtében eltolódások következtek be a középiskolák és a szakmunkástanuló intézetek fejlesztésében - az utóbbiak hátrányára. szemléltetően bizonyítja ezt, hogy a két legutóbbi tanév adatai szerint országosan a középiskolákban 1.1 volt a változás aránya, a szakmunkásképző iskolákban pedig kettő.

- az arányok eltolódása következtében egyik oldalon a népgazdaság egyes ágazataiban - így a mezőgazdaságban, az építőiparban, a vasiparban, a forgácsoló és melegüzemi szakmákban, stb. - szinte már krónikusá vált szakmunkás-hiánnyal küzdünk, másik oldalon pedig nagy gondot okoz a gimnáziumból kikerült és a felsőoktatásba be nem vonható szakképzetlen fiatalok egy részének munkába állítása, míg egyik oldalon küzdünk az alkalmazotti - ezen belül az adminisztratív - létszám indokolatlan emelkedése ellen, addig a másik oldalon magunk teremjük meg ennek az emelkedésnek a feltételeit, hiszen a gimnáziumból kikerülő fiatalok főként adminisztratív munkákra alkalmazhatók, ha szakmai képzést nem kapnak.

- a tervezéssel és az oktatással foglalkozó szervezetek, főhatóságoknak szoros együttműködéssel kell biztosítaniuk, hogy az egyes iskolatípusokban kiképzett fiatalok szakmai összetétele, képzettségének tartalma a lehető legnagyobb mértékben megfeleljen a munkaerőszükségletnek, s összhangban legyen fejlesztési terveinkkel. messzemenően egyetértek azokkal a megállapításokkal, amelyek hangoztatják, hogy tovább kell fejleszteni a szakmunkás iskolákat is. ezen a téren azonban körültekintően kell eljárni, nem szabad megelégednünk arról, hogy ennek az iskolatípusnak elsőrendű feladata a munkásosztály utánpótlásának biztosítása. ezzel együtt lehetővé kell tenni, hogy a közismereti tárgyak oktatásában előbbre lépjünk, s ha a fiatalok tovább kívánnak tanulni, esti tanfolyamon lehetőleg két év alatt elvégezhessek a középiskolát.

veres józsef a továbbiakban a szakmunkástanuló képzés eredményeiről, gondjairól beszélt. mint mondta, az elmúlt években mind a képzésben részesülők számát, mind az anyagi lehetőségeket tekintve jelentős fejlődést értünk el. az 1965-66-os tanévben hazánkban 174 000 a szakmunkástanulók száma: 5.3 százalékuk érettségizett, s a tanulók 24 százaléka lány. ez utóbbi adattal kapcsolatban megjegyezte, hogy jónéhány területen még ma sem fogadják szívesen a női dolgozókat, bármennyire is beigazolódott, hogy az adott munkaterület megfelel a nők adottságainak, fizikai tulajdonságainak.

/folyt.köv.

15.56/-n

-14-

16²⁰ 2e

parlament

/megkezdődött...9. folyt./-vm

- 1961-65 között 200 millió forintot fordítottunk a munkaügyi minisztérium beruházásaiból a szakmunkásképzés fejlesztésére, s ezen felül jelentős összegeket költöttek hasonló célokra a különböző szaktárcák is. e beruházások azonban szükségesek is, mert a harmadik ötéves terv időszakában jelentősen nőnek a szakmunkásképzéssel szemben támasztott követelmények. ezekben az években az általános iskolákból a korábbinál nagyobb létszámú korosztályok kerülnek ki. mind egyéni, mind társadalmi érdekből az a legcélravezetőbb, ha e fiatalok jelentős százalékát szakmunkásképzésben részesítjük. különösen indokolt a szakképzésben részesülők körét a legnagyobb szakemberhiánnyal küzdő mezőgazdasági szakmákban, továbbá a lakosság igényeit kielégítő szolgáltatási területeken és egyéb, nem megfelelő utánpótlással rendelkező szakmákban bővíteni. a jelenleginél több olyan fiatalot kell bevonni a magasabb műveltséget kívánó szakmákba, akik gimnáziumi érettségivel rendelkeznek.

a miniszter rámutatott, hogy a szakmunkásképzés a munkaerő-szükséglet összhangjának megteremtését jelentékenyen segíti majd az oktatási tanácsok tervezett felállításával. a testületek - az érintett szervek munkájának koordinálásával - hatékonyan járulhatnak hozzá az anyagi erők észszerűbb, összpontosított felhasználásához is. a tanácsok hatáskörének bővítésével lehetővé kell tenni, hogy az államhatalom helyi szerveinek beleszólásuk legyen a különböző iskolatípusok hálózatának területi kialakításába. a tanácsoknak kell gazdálkodniuk az egyes megyékben levő általános, közép- és szakiskolák tantermeivel, s a tanácsokra kell bízni a gazdálkodást a rendelkezésre álló pedagógus-létszámmal is. a következő esztendőben ugyanis a tanácsokra hárul az a feladat, hogy az országos irányelvek szem előtt tartásával megszüntessék a különböző iskolatípusoknál mutatkozó helyi pedagógusfelesleget, illetve hiányt.

a továbbiakban a miniszter részletesen szólt a szakmunkásképzés tartalmi színvonalának emelésével kapcsolatos feladatokról. megemlítette, hogy e téren az első lépés már megtörtént: a munkaügyi minisztérium az érdekeltek bevonásával megkezdte a belkereskedelmi szakmunkásképzés tartalmi felülvizsgálatát. az új tantervekben az eddig túlzott szakmai specializálódás helyett a rokonszakmákat és szakcsoportokat átfogó alapképzési rendszert, a műszaki alapozó tárgyak beiktatásával pedig szélesebb körű szakmai műveltséget akarnak biztosítani.

/folyt.köv./
16.00/-n

-15-

16²⁰ 2e

16²⁰ 2e

parlament

/megkezdődött.... 10.folyt./-vm

a minisztérium egyébként a korszerűsített szakmunkástanuló-képzés szervezetére, tartalmára vonatkozó elképzeléseket kidolgozta és az elmúlt tanévben kísérletképpen be is vezette. az eddigi tapasztalatok biztatóak. a korszerűsített tanulóképzés általánossá tétele több szempontból is indokolt, kiterjesztésének azonban határt szab, hogy az elméleti oktatási idő növekedésével párhuzamosan az eddiginél több tanárra, tanteremre van szükség. veres józsef hangoztatta, hogy feltétlenül szükséges a szakmunkásképzésben a gyakorlati oktatás hatékonyságát növelni. ennek feltétele a tanműhelyek kapacitásának növelése, a felszerelés korszerűsítése, a szakoktatói állomány összetételének javítása, és az oktatási módszerek fejlesztése.

- oktatási rendszerünk magas színvonalu, és jónak mondható. változtatnunk kell azonban az oktatás strukturáján és beiskolázási politikánkon. úgy vélem, az eddiginél is céltudatosabban kell törekednünk az egyéni és társadalmi érdekek összehangolására, hogy népünk műveltségi színvonalának emelkedése együtt járjon a népünkben rejlő alkotó energia további kibontakozásával, - mondotta felszólalása végén veres józsef.

ezután szabó jános

----- baranya megye képviselője emelkedett szólásra. beszámolt arról a nagy érdeklődésről, amellyel baranya megye lakossága fogadta az oktatás reformjáról szóló törvényt és figyelemmel kíséri annak megvalósulását. teljesen indokolt ez a nagy érdeklődés, - mondotta -, hiszen az iskolai oktató-nevelő munka tartalma, színvonala, ifjúságunk nevelése, fejlődése egész társadalmunkat alapvetően érinti.

a képviselő hangsúlyozta, hogy az oktatási reform végrehajtása szép eredményeket hozott már baranya megyében is, majd azokról a problémákról beszélt, amelyek ezeknek az eredményeknek a továbbfejlesztését gátolják.

/folyt.köv./

16.14/-n

-16-

KK

16.25
K

parlament

/megkezdődött...11. folyt./-lm

minthogy a megyében igen sok a kevés lakosu kis település, a szakrendszerű oktatás kiterjesztése érdekében itt is körzetesíteni kellett a kis iskolákat. ez meg is történt, de ezzel együtt nőtt az a gond is, amit a tantermek viszonylag kis száma már eddig is okozott. a járási székhelyeken levő és a körzeti általános iskolákban a tantermek olyan zsúfoltak, hogy ez már csaknem akadályozza az oktató-nevelő munka további javításának is. hasonló a helyzet a középiskolákban, amelyek már elérték befogadóképességük felső határát és a szakmunkásképző iskolákban is, amelyeknek egy része „albérletben”, azaz általános iskolák helyiségeiben működik. a megye általános iskoláinak 8. osztályában idén végzett 6250 tanulónak már csak 60 százalékát tudták a közép- és szakmunkásképző-iskolákba felvenni, 1970-ben pedig több mint 8000-en kerülnek ki az általános iskolákból. a probléma megoldása tehát szükségessé teszi, hogy az anyagi lehetőségekhez mérten javuljanak baranya megyében is az oktatás tárgyi feltételei.

a szakmunkásképzés tartalmi kérdéseivel foglalkozva szabó jános kifejtette: helyesli a tananyag korszerűsítésére vonatkozó javaslatot, s azt a lehetőséget, hogy a fiatal szakmunkások két év alatt elvégezhetik a középiskolát és érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

szabó jános a művelődésügyi miniszter beszámolójával egyetértett.

simon istván veszprém megyei képviselő elismerő

szavakkal beszélt az elmúlt két évtized oktatási eredményéről, elsősorban az általános népoktatás, iskolarendszerünk fejlesztésének sikereiről. mint mondta, kulturális forradalmunk legfontosabb területén, az alsófokú népoktatásban, szinte száz százalékos sikerrel büszkélkedhetünk. bizonyíték erre az a tény, hogy ma már az általános iskola nyolc osztályát a fiatalok 90 százaléka elvégzi. megjegyezte, hogy az oktatásügy egy sor területén a fejlesztés során szinte járattlan utakon indultunk el - ez magyarázza, hogy a közép- és felsőoktatásban az eredmények mellett nyugtalanító jelenségekkel is találkozhatunk.

/folyt.köv./

17.00/-n

-17-

KK

/megkezdődött....12.folyt./vm

- a középiskola, mint iskolaforma, hovatovább olyan természetes lesz a legszélesebb dolgozó réteg körében, mintha mindig így lett volna. a tapasztalatok azonban arra utalnak, hogy sok munkás- és parasztcsalád - valami régi, beidegzett reflex működésének eredményeként - a középiskolai tanulás lehetőségét a régi értelemben vett társadalmi emelkedés lehetőségének tartja. ha nem is urak akarnak nevelni gyerekükből, de azon fáradoznak, hogy mindenképpen a nekik -szülőknek - könnyebbnek tűnő, főként értelmiségi munkára küldjék gyermekeiket; gyermekeikbe álmodják bele hajdani vágyaikat. ez önmagában még nem volna aggasztó, - s az idősebb generációnál érthető is, - ha éreznék, hogy pedagógusaink helyesen ellensúlyozzák ezt a törekvést, vagyis a gyerekek életnevelésében jó értelemben hatni tudnak.

felhívta a figyelmet arra: a pályaválasztással kapcsolatos gondokról széleskörű vitát kellene folytatni, hiszen a pályaválasztás hovatovább egyik legégetőbb társadalmi kérdéssé nővi ki magát. sok szülő például a választásnál nem annyira azt nézi fia, vagy lánya mire képes, inkább azt, melyik szakma milyen jövedelmező. e helytelen szemlélet megváltoztatásában a pedagógusok segíthetnek legtöbbit szívós, elsősorban a szülőkre ható nevelő-munkával. sokat javulhatna a helyzet, ha sikerülne meggyőzni a szülőket már általános iskolai viszonylatban, hogy jobban tartsák szem előtt a társadalom és a termelés szükségszerű összefüggéseit, s higgyék el: fejlődésünk arra tendál, hogy az egyes szakmák közötti nagy különbség idővel megszűnik.

simon istván

----- foglalkozott a felsőoktatás több időszerű kérdésével is. egyebek közt megállapította, hogy a felsőfoku technikumok hálózatának tulságosan gyors fejlesztésében a helyes szakmai megfontolások helyett inkább maximalista elképzelések játszottak közre. nem kielégítő az összhang, az együttműködés a különböző egyetemek, főiskolák között, s ennek következtében egymáshoz közeledő intézményekben külön-külön önálló tanszékek működnek teljes apparátussal, holott egy tanszék is elegendő lenne. vitába szállt azzal a miniszteri referátumban vázolt elgondolással, amely szerint a nappali tagozatok hanyag, rosszul tanuló, sokat mulasztó hallgatóit kicserélik a jól tanuló esti tagozatos hallgatókkal. indítványozta, hogy a fegyelmi és tanulmányi szempontokból nem megfelelő egyetemistákkal szemben inkább alkalmazzanak más, szigorubb eljárást, s ha szükséges, vonják meg tőlük a felsőfoku tanulás lehetőségét. javasolta azt is; a művelődésügy illetékesei vizsgálják meg, helyes, érdemes-e az esti és levelező tagozatokat fejleszteni, hiszen a napi munka mellett tanulók általánosságban tanulmányi színvonal terén aligha tudják felvenni a versenyt a nappali tagozatok növendékeivel. a beszámolót elfogadta.
/folyt.köv./

17.10/-n

-18-

100

/megkezdődött....13.folyt./vm

benke lajosné

----- pest megyei képviselő bevezetőben hangsúlyozta, hogy társadalmunkban jelenleg minden ötödik állampolgár részt vesz valamilyen formában iskolarendszerű oktatásban; így közoktatásunknak minden korábbinál nagyobb tanulási igényt kell kielégítenie.

a négy évvel ezelőtt alkotott oktatási törvény célja népünk általános műveltségi színvonalának emelése. ezért helyesnek bizonyult az a rendelkezés, hogy a szervezett, egységes, kötelező és ingyenes oktatásban részvétel időtartamát tíz évben - hattól tíz éves korig - állapították meg. eredménye máris számottevő: a régebbi 75 százalékkal szemben például 1965-ben már 90 százalék volt azoknak a tanulóknak az aránya, akik elvégezték az általános iskola nyolc osztályát.

a törvénynek a tudást, a műveltséget becsülő szelleme és rendelkezése nemcsak ifjainkra hatott, hanem a társadalom felnőtt tagjaira, a tanulók szüleire is. nagy hányaduk szintén tanul esti iskolán vagy másféle fórumon, ,,nehogy lemaradjanak gyermekük végzettsége mögött,, ez a legszebb és legékesebb bizonyítéka annak, hogy a törvény szelleme nagyban hozzájárult a hajdanvolt tudásmonopolium gyökeres felszámolásához.

négy éve elhatároztuk - törvénybe foglaltuk - a felnövekvő nemzedék gondosabb és eredményesebb nevelését. a nevelőmunka tudatosságát, tervszerűségét és hatásosságát a művelődésügyi minisztérium az elmúlt időszakban számos utasításával, intézkedésével mozdította elő. e célok érdekében az új tantervek tengelyébe a nevelést állították, az általános és középiskolák részére nevelési terveket készítettek, új tankönyvek egész sorát jelentették meg és egyre szélesedik a gondoskodás a veszélyeztetett környezetben élő gyermekekről.

mindezek ellenére ifjúságunk általános műveltségi szintjének emelkedése - beleértve a világnézeti, az emberi, az erkölcsi magatartást is - ma még lassabb a kelleténél. szükséges tehát a különféle nevelési fórumok, a család, az iskola, az ifjúsági szervezetek, a sajtó, a rádió, a televízió tevékenységének jobb összehangolása, a pedagógusok munkájának tudatosabbá, tervszerűbbé tétele, - az egész társadalom összefogása.
/folyt.köv./
17.16/-n
tov

-19-

100

parlament

/megkezdődött...14.folyt.-vm

a képviselő a következőkben a szakrendszerű oktatásban elért eredményekről beszélt. megemlítette, hogy pest megyében az általános iskolákban száz szaktanórából hatvanötöt képesített szaktanár tart, s ez az arány jobb az országos átlagnál, az utóbbi ugyanis 100:52. adódnak viszont problémák a megye sajátos földrajzi fekvéséből, budapest közelségéből. évente körülbelül 250 pedagógus kéri - s körülbelül a fele meg is kapja - a fővárosba helyezését. a nevelők nagy része naponta csak hosszas utazással - a fővárosból vonattal, autóbuszszal - érkezik munkahelyére, s az ezzel járó fáradtság károsan befolyásolja tanítómunkájuk színvonalát. a kézenfekvő megoldás: a lehetőségekhez mérten gyarapítani a pedagóguslakások számát, akár átalakítással, akár újak építésével.

/folyt.köv./

17.30

kh

- 20 -

parlament

/megkezdődött...15. folyt.-vm

kollár józsef

----- budapesti képviselő előljáróban köszönetet mondott az oktatásügy csepeli gazdáinak az ifjúság nevelésében végzett munkájukért, majd beszámolt arról, hogy az idei tanévben az általános iskolákban 7900, a középiskolákban 2000 fiatal tanul a nagy multu munkáskerületben. a csepel vas- és fémművekben, a dolgozók iskoláiban pedig több mint 8600 fizikai munkás és más szakember gyarapítja ismereteit munkaidő után az esti és levelező tagozatokon. elmondta, hogy a csepeli tanács költségvetésének mintegy 50 százalékát, körülbelül tizenkét és fél millió forintot fordítanak évente az oktatási intézmények fenntartására, s a diákok jó eredményekkel hálálják meg a gondoskodást. erről tanuskodik az is, - mondotta -, hogy a kossuth gépipari technikum 1965-ben végzett növendékei közül a 33 jelentkezőből 31-et felvettek a műszaki egyetem gépészmérnöki karára.

a képviselő a továbbiakban a jedlik ányos gimnázium példájával bizonyította, hogy ahol megteremtik a feltételeket, jól betölti hivatását az öt plusz egyes oktatási forma, az elméleti tudás megszerzésével egyidejűleg a fizikai munka tiszteletére, megbecsülésére is megtanítják a fiatalokat. a lányok például a negyedik év végén már maguk javítják, varrják ruháikat, a fiuk pedig ezermesterekként kamatoztatják tudásukat a ház körüli asztalos- és lakatosmunkákban.

felhívta a figyelmet, hogy a rosszul tanuló, osztályról osztályra bukácsoló diákok kudarcainak az esetek többségében a szülők nem törődősége, a rendezetlen családi élet az oka. rámutatott: sokat ártanak a gyerekeknek azok az engedékeny édesapák, édesanyák, akik elnézik, eltűrik, hogy fiaik-lányaik az éjszakai órákig üljenek a tévékészülék előtt, s a felnőtteknek szánt műsort is megnézzék.

az új egyetemi, főiskolai felvételi rendszerről szólva indítványozta, hogy a középiskolában kapott pontszámra ne számítsák be a második évfolyam eredményét, mert - a pedagógusok egy részének véleménye szerint is - ezek az osztályzatok nem adnak hiteles képet a diákok tehetségéről, felkészültségéről. a tanulók igazi értékeit a harmadik és negyedik év eredményei mutatják meg.

kollár józsef végül a pedagógus-utánpótlás csepeli gondjaival foglalkozott, majd bejelentette: az oktatási reform megvalósításának eddigi eredményeiről szóló beszámolót elfogadja és elfogadásra ajánlja.
/folyt.köv./

17,36/m

- 21 -

kh

/megkezdődött...16. folyt./ -lm

salamon hugóné komárom megyei képviselő felszólalása

 első részében az oktatási reformtörvény gyakorlati megvalósításának tárgyi és személyi vonatkozásával foglalkozott; vázolta, hogyan alakult az elmúlt öt évben megyéjének iskolai tantermi és tanerő-helyezete. jöhetnek az általános iskolákhoz 64 új osztályhelyiséget és 21 műhelytermet, a gimnáziumokhoz pedig 36 tantermet építettek - a zsufolttság még nem éppen ismeretlen fogalom az oktatási intézményekben, - különösen esztergomban, oroszlányban, valamint tatabánya-újvárosban. mivel az új települések gyarapodását nem kíséri mindenütt jó időben az iskolák tervezése, építése, - mondotta a képviselő, - így különösen jelentős a társadalmi összefogás a tanintézetek létesítésében. sok jó példa van erre, egyebek között tatabányán bányászok, értelmiségiek, szülők, háziasszonyok kollektív segítségével került tétő alá egy 12 tantermes iskola, mégpedig a határidőnél korábban. másik iskola építését mintegy 100 000 forint értékű társadalmi munkával gyorsították a szülők.

a továbbiakban salamon hugóné a pedagógustársadalom igen nagy hányadát - komárom megyében például az általános iskolai nevelőknek csaknem 80 százalékát - képviselő tanár- és tanítónők szabadságolása, szülési, otthoni gyermekápolási szabadsága kapcsán felvetette a gondolatot: az oktatásból időlegetesen „kieső”, női tanerők helyettesítésére kívánatos lenne állandó helyettesítő- pedagógus státuszokat létrehozni a művelődésügyi minisztériumnak, ugyanis az iskolák saját tantestületükön belül, illetve nyugdíjasok alkalmazásával nehezen tudják megoldani ilyenforma problémáikat - az oktatás folyamatosságának és színvonalának sérelme nélkül.

ezután a pedagógusok továbbképzésével, az új reform-tankönyvekkel s az általános iskola után szakmát tanuló fiúk, lányok előzetes tájékoztatásával kapcsolatos kérdéseket elemezte, a komárom megyei képviselő.

/folyt.köv./

17.34/-n

-22-

Mc

/megkezdődött...17.folyt./vm

giczi ferenc

 vas megyei képviselő handsúlyozta: államunk az utóbbi esztendőben rendkívül sokat tett a mezőgazdasági szakemberképzés számszerű növelése és minőségi fejlesztése érdekében, s a különböző foku és szakosítású intézményekből most több mérnök és technikus kerül ki, mint korábban bármikor. mégis meglehetősen általános tapasztalat, hogy a nagyértékű beruházások s általában a technikai fejlődés hatékony érvényesülését a mezőgazdaságban elsősorban még mindig a szakember-hiány gátolja. ennek egyik legfőbb oka, hogy a fiatal mezőgazdasági szakemberek egy, bár ma már nem jelentős része rövid idő után otthagyja szakmáját és a mezőgazdaságon kívüli ágazatokban helyezkedik el.

a képviselő részletesen foglalkozott azzal, hogyan segíthet ezen a helyzeten az iskola, a nevelés, az életbe kikerülő, az első munkahelyét elfoglaló fiatal szakembernek bármely területen sok, és számára ujszerű problémáival kell megküzdnie, de fokozottan így van ez a mezőgazdasági szakemberek esetében. a kisebb falvakban sokszor gondot jelent nemcsak a lakás, hanem még a megfelelő építkezési lehetőségek biztosítása is, a szociális-kulturális körülmények általában kedvezőtlenebbek, mint a városban, ipari üzemekben, a termelőszövetkezeti vezetők egy részének még nincs elég tapasztalata, gyakorlati ahhoz, hogy kellőképpen segítse a fiatal szakemberek beilleszkedését a közös gazdaság életébe, és mindehhez járul, hogy a mezőgazdaságban - eltérően az ipartól és más ágazatoktól - a szakember munkájának eredménye igen nehezen mérhető, s rendszerint csak évek múlva realizálódik. ezekkel a kedvezőtlen körülményekkel, kezdeti nehézségekkel csak azok a fiatal szakemberek tudnak eredményesen megbirkózni, akik valóban hivatásuknak tekintik a mezőgazdaságot s már tanulmányaik során felkészülnek az ott rájuk váró feladatokra. ma már mind több az ilyen fiatal agrármérnök és technikus, - de ahhoz, hogy valamilyen ilyenek legyenek, még sokat kell tennie az iskolának. már az általános iskolában fel kellene figyelniük a pedagógusoknak - és a szülőknek is - azokra a diákokra, akiket hajlamuk, érdeklődésük a mezőgazdaság felé vonz. a közép- és felsőfoku agrár-oktatási intézményekben pedig az eddigieknél sokkal alaposabban és őszintébben kell megismertetni a fiatalokkal a mezőgazdasági üzemekben rájuk váró munka szépségeit, de nehézségeit, speciális problémáit is.

/folyt.köv./

18.46/-n

-23-

1910 Bc

parlament

/megkezdődött... 18. folyt./-lm

dr. Kovács Magdolna szabolcs-szatmár megyei képviselő

felszólalásában a középfokú oktatás kérdéseivel foglalkozott. egyebek közt megemlítette, hogy a középiskolai reformtanterveket pedagógusok ezreinek észrevételei, javaslatai alapján formálták ki az illetékesek, s így minden remény meg van arra, hogy a gyakorlatban is igazolják a várakozásokat. a megye középiskoláiban nemcsak a tananyag módosult az utóbbi esztendőben, hanem előnyösen változtak a tanítási módszerek is. ma már általános a kísérleteken alapuló természettudományos oktatás, s a pedagógusok egyértelmű törekvése a szemléltetés, bemutatás mind nagyobb mérvű alkalmazása. a középiskolákban is végérvényesen polgárjogot nyertek az oktatás új technikai eszközei, a film, a magnetofon, a rádió és a televízió.

- örömmel számolhatok be arról is, hogy kialakulóban van az új típusú pedagógus, a ma nevelője, aki a korábbinál jóval közelebb áll a gyakorlati élethez, a termeléshez, aki nek számára nem idegen, ismeretlen világ a gyárak, üzemek, a szövetkezetek és állami gazdaságok élete. nagyon fontos, hogy pedagógusaink a továbbiakban még hatékonyabb segítséget kapjanak; minden feltételt biztosítunk számukra ahhoz, hogy a reform szellemében magasabb színvonalú pedagógiai tevékenységet fejthessenek ki. egyebek között még jobban hozzáférhetővé kell tenni számukra a külföldi szakirodalmat, a pedagógustársadalom széles körével kell ismertetni azokat a tapasztalatokat, amelyeket a szocialista országok szereztek oktatásügyük fejlesztésében, a gyakorlati képzésben.

a képviselő beszélt arról is, hogy szabolcs megye középiskolái az elmúlt időszakban sok új felszerelési tárggyal, szemléltető eszközzel gyarapodtak - bosszantó azonban, hogy időnként egészen egyszerű demonstrációs eszközök is a hiánycikkek listáján szerepelnek. nem egyedi tapasztalat, hogy az érdekelt vállalatok olyan szemléltető eszközöket gyártanak, amelyekre a legritkább esetben van szükség, a sűrűn használtakat viszont nem készítik kellő mennyiségben.

utalt arra, hogy a pedagógiai munka színvonalának emelését szabolcs megyében is gátolja a nevelők túlterhelése. a középiskolai tanárok jelentékeny százaléka a megszabottnál jóval több órában tanít, többek között azért, mert nincs elegendő nyelvszakos tanár. a jövőben a tapasztalatokon okulva jobban össze kell hangolni a tanárképzést az oktatási intézmények konkrét igényeivel.
/folyt. köv./

18.50/-n

-24-

t 19¹² Be

parlament

/megkezdődött... 19. folyt./-lm

valkó László, borsod megye képviselője a felnőttoktatás

néhány problémájával foglalkozott. elmondotta, hogy miskolcon, mint nagy üzemekkel rendelkező ipari centrumban, különösen nagy jelentősége van a felnőttek szervezett, iskolai tanulásának, hiszen a korszerű ipar mind több széleskörű általános műveltséggel és alapos szakmai tudással rendelkező, az önálló és logikus gondolkodásban gyakorlott dolgozót igényel.

az utóbbi években számszerűen is, minőségileg is sokat fejlődött miskolcon a felnőtt-oktatás. résztvevőinek száma 1961 óta 5900-ról 10.900-ra növekedett. javult az iskolák és az üzemek kapcsolata is; így például a műszakokhoz igazodó tanítás megkönnyíti a dolgozók tanulását.

a képviselő a továbbiakban több olyan javaslatot tett, amelynek megvalósítása véleménye szerint megkönnyítené a felnőttoktatás néhány problémájának megoldását és csökkentené az első évfolyamok hallgatóinak meglehetősen nagyszámú lemorzsolódását. ezek szerint az üzemeknek biztosítaniuk kellene, hogy a tanév alatt ne változzék a tanulásban résztvevő dolgozók beosztása, munkakörülményei, s hogy ezeket a dolgozókat ne vonják be szakmai továbbképzésbe vagy más üzemi tanfolyamra. a tanárképző főiskolákon és egyetemeken meg kellene ismertetni a leendő pedagógusokat a felnőttoktatás speciális módszereivel. sokat segíthetne a népművelés is, például az ismeretterjesztő előadások és a soronkövetkező tananyag helyi összehangolásával. a nappali tagozatos diákok számára már jól bevált az iskolarádió és az iskolatelevízió, - talán ki lehetne ezt terjeszteni az esti és levelező tagozaton tanuló munkájának könnyítésére is.

valkó László befejezésül a diósgyőri gépgyár szakmunkás-utánpótlásának néhány oktatási kérdéséről beszélt. az üzem tapasztalatai alapján megállapította, hogy a szakközépiskolák létesítése és irányítása terén a művelődésügyi és a munkaügyi minisztérium szorosabb együttműködésére van szükség.

valkó László felszólalása után az elnöklő polgárjános az országgyűlés csütörtöki ülését berekesztette. az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órakor folytatja munkáját./mti/

19.00/-n

-25-

19¹² Be

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe...5.folyt./vm

itku beszéd...3.folyt. első bekezdésének 6.sorában a mondat helyesen:

az új általános iskolai tantermekből....

ugyanezen bekezdés 8.sora helyesen:

1.430 szolgált....

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe...4. folytatást kérjük tárgytalannak tekinteni, helyette a következőt adjuk:

megkezdődött...2.folytatás utolsó bekezdése helyesen a következő:

ezután napirend szerint kiss károly, az elnöki tanács titkára ismertette az elnöki tanács beszámolóját.

megkezdődött...3.folytatás első sora helyesen a következő:

egyebek közt elmondotta, hogy az elmúlt két esztendőben megélénkültek....

ugyancsak a harmadik folytatás 2.bekezdése helyesen a következő:

az elnöki tanács hat önálló független állam elismerését határozta el. több állammal nagyköveti szinten diplomáciai kapcsolatot létesített. követségeinket újabb husz országgal emeltük nagykövetségi szintre.

szintén a harmadik folytatás 4. bekezdésének 1.sora helyesen:

az elnöki tanács a jövőben időről-időre beszámoltatja munkájukról a megyei tanácsokat...
/folyt.köv./

19.25/-n

-26-

t

parlament

a szerkesztőségek figyelmébe...6.folyt./vm

megkezdődött...1.folyt. első bekezdésének utolsó sora helyesen:

megfosztotta képviselői megbízatásától, mert erkölcstelen életmódja miatt arra méltatlanná vált.

megkezdődött...7.folyt. második bekezdésének 8.sora helyesen:

mert az idei szeptemberi adatok szerint....

megkezdődött...8.folyt. első bekezdésének utolsóelőtti sora helyesen:

1.1 volt a váltakozás aránya....

megkezdődött...13.folyt. második bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

.....tiz évben - hattól tizenhat éves korig.....

megkezdődött...15.folyt. 8-9. sora helyesen a következő:

a csepeli tanács költségvetéséből körülbelül 12.5 millió forintot fordít évente.....

/mti/

- . -

Li

19.34/-n

-27-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

1965. november 11.

a szerkesztőségek figyelmébe!

bs gg vm

1965. november 11.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk ilku pál művelődésügyi miniszter beszédét, amely csütörtökön hangzik el a parlamentben. a beszéd a m b a r g ó s , csak jelzésre használható fel!

x x x

ilku pál művelődésügyi miniszter beszéde

tisztelt országgyűlés!

négy évvel ezelőtt alkotta meg a tisztelt országgyűlés hazánk első szocialista oktatási törvényét, az 1961. évi III. törvényt. bevezető indoklása kerettörvénynek mondta, melyet több évi munkával kell megvalósítani. azóta elkészült és hatályba lépett a tankötelezettségről, az általános iskoláról és a felsőfoku oktatásról szóló törvényerajú rendelet, s jóváhagyás előtt áll a középfoku oktatást és a szakmunkásképzést szabályozó tervezet is. helyénvaló és indokolt tehát, hogy az 1961. évi III. tv. végrehajtásának első négy éve után, egy újabb fontos határozat meghozatala előtt, áttekintsük oktatásügyünk helyzetét. beszámolómban ismertetni kívánom álláspontomat több vitatott kérdésben is.

köznevelésünk fejlődését vizsgálva határozottan kirajzolódik az előrehaladás néhány jellemző vonása.

emlékeznek rá, tisztelt képviselőtársaim, a reformtézisek társadalmi vitájában milyen sokat bíráltuk iskoláinkat, hogy elszakadtak az élettől, hogy nem készítik elő megfelelően a tanulókat a társadalomban rájuk váró feladatokra, nem megfelelő a fizikai munka megbecsülése, megszerettetése, azt ugyan nem mondhatjuk, hogy már megvalósítottuk a szocialista munkaiskolát, de azt igen, hogy a gyakorlati foglalkozások, a fizikai munka, vagy a termelési gyakorlatok minden iskolai fokon polgárjogot nyertek, javult a tanulóifjúságnak a termelői pályák, fizikai munka iránti érdeklődése.

/folyt.köv./

parlament

/ilku....1.folyt./vm

az általános iskolai és a gimnáziumi új tantervekben, valamint az egyetemi és főiskolai programokban már egy korszerűbb műveltség-felfogás tükröződik. elhagytuk az elavult ismereteket, a társadalom és a természettudományi tantárgyakban gyakorlatiasabb, korszerűbb szemlélet érvényesül. nem számoltuk még fel teljesen a tanulók túlterhelését, de sokat tettünk csökkentése érdekében.

elmondhatjuk, a nevelés szerepének és jelentőségének felismerése az élet szinte minden területén előtérbe került. lehet bírálni a nevelők segítségére kiadott általános és középiskolai nevelési programokat/ egyben-másban kissé elvontak, nem elég gyakorlatiasak/, de hatásuk máris pozitív. e programok kézzelfoghatóan megmutatták és el is fogadtatták a nevelés tervezhetőségét, s kezdik összefogni iskolai és iskolán kívüli tényezőket / pedagógusok, üzemek, szülők, ifjúsági szervezetek/ nevelő munkáját.

az előbbieken az oktatási reform három alapvetőnek érvényesülésére próbáltam rámutatni. hallhatók ma olyan nézetek is, hogy baj van a reformmal, válságba került a reform, vagy éppen, hogy napirenden lenne „a reform reformja... mi ebben az igazság? bár vannak bizonyos végrehajtási problémák / ezokról is esik majd szó/, de a reform alapelvei változatlanul helyesek, s ezek valóra váltásában jelentős eredményeket értünk el. az élet igazolta minden fontos elvünket és lényeges célkitűzésünket.

ujdonsága miatt határozottan kiemeltük a 61/III-as tv. tárgyalásakor is a munkára nevelést. az általános iskolai gyakorlati foglalkozás, a gimnáziumi 5 plusz 1, a szakközépiskola, az egyetemi-főiskolai gyakorlatok futótűz gyorsaságával szélesedtek és terjedtek. igaz, hogy magunk szorgalmattuk, s volt bizonyos erkölcsi nyomás is, de volt - és ezt sem felejtjük el - hatalmas társadalmi érdeklődés, sőt sürgető igény is, ugye akkor a végrehajtás feltételei nem mindenhol teremtődtek meg. a reform hatására nagyot fordult - felénk! - a tanári közvélemény, a pedagógiai közgondolkodás. ilyen törekvések, mint gyakorlatiaság, életszerűség, cselekvőképes tudás, társadalmi aktivitás ekkor kerültek a figyelem középpontjába és azóta is ott vannak.

a fejlődés igen gyors volt. igaz, a feltételeket nem kértük elég szigoruan számon, nézeteinkben is voltak merevségek, a minden új dologban szükségszerűen előforduló hibaszázalékon felül ezek még külön is igényeltek korrekciókat, azonban a reform sikerét egyes kiragadott, nem is a lényegét jelentő tartalmi kérdéseken, hanem szervezeti formákon, pl. az 5 plusz 1-en mérni mégis elfogadhatatlan szűkítés, egy nagy ügy megengedhetetlen leegyszerűsítése.
/folyt.köv./
23.20/-n

-2-

parlament

ilku....2.folyt./vm

a munkára nevelés - a formák és a tartalom szükséges korrekciójáról most egyelőre nem beszélve - mint elv helyes, és továbbra is megmarad. örülünk a szerszámokat forgató, alapvető munkafogásokkal ismerkedő általános iskolásoknak, a gépeket javító, szerelő, a földeken, kertekben dolgozó középiskolásoknak, büszkék vagyunk az építőtáborok, az őszi betakarító munkálatok eredményeire, tovább kívánjuk szervezni az országjárásokat, táborozásokat, üzemi, muzeumi, színházlátogatásokat, várjuk a szakmunkásokat, üzemi szakembereket, tudósokat az iskolákba. köszönjük azt a sok munkát, üzemieknek, pedagógusoknak, amit a munkára nevelés érdekében, a tervek kidolgozásában és a gyakorlatban nyújtottak, mindazoknak akik vállalták a harcot, a nehézségeket, akik nem kimélték erejüket, idejüket, s ha kell, a szabadidejüket sem.

szólni kívánok a számszerű eredményekről is. a nemzetközi oktatásügyi tájékoztatókban is kiemelik; hány év a tankötelezettség, a tanköteles koruk hány százaléka iratkozik be az iskolába és hány százaléka végzi el sikeresen tanulmányait. egyik területen sincs okunk a szégyenkezésre. a 6 éves koru gyermekek 98.6 százaléka beiratkozik az általános iskola 1.osztályába, s 16 éves korára a 10 éves tankötelezettség végére 90 százaléka el is végzi a nyolc osztályt. mindhárom vonatkozásban világviszonylatban is az elsők között állunk. ezt bizonyítják az unesco összehasonlító statisztikai is. a tankötelezettség idejének meghosszabbítása azt eredményezte, hogy 1959-hez képest a tanulóknak 13 százalékkal nagyobb része fejezi be sikeresen általános iskolai tanulmányait. nemzetközi viszonylatban is jó eredmény - bár vannak problémák -, hogy felsőfoku tanulmányokra is képesítő középiskolákba jut a tanulók 40 százaléka.

a második 5 éves terv időszakában a közoktatásra, a felsőoktatásra és a kultúrára fordított összegek évente mintegy 12 százalékkal nőttek, tehát lényegesen gyorsabban, mint a nemzeti jövedelem. ez igen örvendetes, és kormányunk megkülönböztetett gondoskodását mutatja. a ráfordításoknak több mint 2/3-a a közoktatás és a felsőoktatás céljait szolgálja. ez tette lehetővé mintegy 3580 általános iskolai tanterem és 530 műhelyterem, valamint 760 középiskolai tanterem építését.

/folyt.köv./

23.33/-n

-3-

parlament

/ilku ... 3. folyt./ m

e fejlesztés értékét növeli, hogy az a társadalom igen jelentős segítségével valósult meg a tantervek 29 százalékát, a tanulmányhelyek 92 százalékát építették helyi erőforrásokból. a helyi erőforrások kiaknázása ezután is sok lehetőséget nyújt, de úgy kell gazdálkodnunk, hogy a beruházások megkezdéséhez még több esetben adhassunk központi támogatást, az új tantervekből sajnos 2150 -nel az elavultakat kellett pótolnunk, s így csak 1415 szolgálta a tényleges fejlesztést. ma 31.570 általános iskolai tantervünkben 44.473 tanulócsoport dolgozik, azaz 100 tanteremre 141 osztály jut. ez az 1.41-es arány a változó tanítás mértékét mutatja.

tisztelt képviselőtársaim, a három millió koldus magyarországon a 14 éveseknek csupán 20 százaléka járt iskolába. most viszont oktatás terén, kulturában, műveltségben a legfejlettebb kapitalista országokkal is vetekszünk, sőt megelőzzük őket.

tisztelt országgyűlés!

ezután rátérek az egyes iskolatípusok néhány legfontosabb kérdésére.

ez évben emlékeztünk meg a 8 osztályos általános iskola megteremtésének 20. évfordulójáról. két évtized távlatából is úgy látjuk, hogy az általános iskolát méltán sorolhatjuk nagy forradalmi vívmányaink közé. szervezeti formájában és tartalmában tudatosan nyult vissza a magyar tanácsköztársaság közoktatáspolitikai terveihez. egységes alapműveltséget nyújt minden 6-14 éves korú tanulónak, és ez olyan eredmény, amelyért a világ sok pontján még folyik a harc. az általános iskola egész iskolarendszerünk szilárd és biztos alapja. a mi általános iskoláink korszerűbb formában nyújtják azoknak az ismeretanyagoknak jelentős részét, melyeket a felszabadulás előtt a polgári iskola vagy a középiskolák alsó négy osztálya adott, s bizonyos tekintetben még többet is. az 5-8. osztályba járó tanulók 90,7 százaléka részesül szakrendszerű oktatásban. az igazsághoz, azonban az is hozzátartozik, hogy 100 tanórából ma még csak mintegy 60-at tartanak meg szaktanárok.

23.46/-n

-4-

/folyt.köv./

le

parlament

/ilku ... 4. folyt./ m

szakrendszerű oktatásunk továbbfejlesztésének egyik legbiztosabb eszköze és módszere a pedagógusok letelepítése a községekbe és kisvárosokba. további feltétele a körzeti iskolai hálózat bővítése. ezen a területen csak lassan haladhatunk előre. a társadalom ugyan felismerte a körzeti iskolák jelentőségét, és ma már 1046 ilyen iskolánk működik, ezek nincsenek ellátva megfelelően tanteremmel és felszereléssel még gyenge, változatlanul fontos a körzeti iskolahálózat további fejlesztése és ennek most már elengedhetetlen feltétele, hogy megoldjuk az autóbusszal, a vonatral való bejárást és a helyi erőforrások felhasználásával is biztosítsuk a diákokthoz elhelyezést.

az általános iskoláról szólva két dolgot szeretnék megemlíteni. az egyik a tanulók túlterhelésének csökkentésére és ugyanakkor az oktatás színvonalának emelésére tett intézkedések, a másik a politechnikai oktatás.

a korábbi tantervek és tankönyvek túlságosan és gyakran feleslegesen megterheltek a tanulókat. az új tantervekben csökkentettük a heti óraszámokat, de a legjelentősebb eredményt a tantervi és tankönyvi munkálatokkal értük el. a szülők és a tanulók között is sikert arattak a szép, új tankönyvek, elveink, célkitűzéseink valóra váltásának ezek a legfontosabb eszközei. ezt azért is hangsúlyoznom kell, mert nem tartoznak a látványos eredmények közé. engedjék meg, hogy erről a helyről is megköszönjem azoknak a pedagógusoknak és szakembereknek a segítségét, akik százával vettek részt a jó tantervek és tankönyvek megalkotásában, s gazdag tapasztalataikkal, az új követelmények megértésével igen sokat tettek a szocialista szellemű iskola kialakításáért, fejlesztéséért. az értelmetlen túlterhelést fel kell számolni, azonban ez semmiképpen sem járhat a gyermekek folyamatos és intenzív tanulmányi munkájának fellazításával, mert egészséges megterhelés nélkül sem értelmi erőik, sem munkaerőjük nem alakulhatna ki.

a gyakorlati foglalkozást, amit ma többnyire politechnikának neveznek, a szülők túlnyomó többsége örömmel üdvözi. a politechnikai oktatás gyorsan elterjedt, a csaknem 2700 nagy létszámmal dolgozó általános iskolából mintegy 2600-ban megvalósult. a túlnyomóan is hamarosan meg kell teremtenünk a politechnikai oktatás feltételeit.

/folyt.köv./

le

- 5 -

/ilku....5.folyt./vm

már szoltam arról, hogyan vagyunk ellátva tantermekkel, s utaltam a szükségletekre. felmerülhet, miért van szükség további nagyszámú tanterem építésére, amikor a demográfiai adatok szerint a következő években észrevehetően csökken az általános iskolai tanulók száma. a tanulólétszám csökkenése nem jelenti tanteremgondjaink megszűnését! a tanulók abszolút számának csökkenése ugyanis megoszlik az ország falvai között, s egy-egy osztályban csak néhány gyermeket jelent. így tehát egész tantermek legfeljebb nagyobb városokban szabadíthatók fel. tervszerűen tovább kell tehát építenünk az általános iskolai tantermeket, hogy csökkenthessük a kétfázisú oktatást.

jelentősen fejlődött az elmúlt öt esztendőben napközi otthon-hálózatunk is. míg az 1960/61. tanévben kerekén 110.000 gyerek volt napközi otthonban, addig ebben a tanévben már több mint 175.000 gyerek számára biztosítottunk ott helyet. mindemellett különösen a falvakban jelentősebben kell fejlesztenünk az idényjellegű napköziki hálózatát, hogy a mezőgazdasági munkaidőben az anyák jobban bekapcsolódhassanak a termelőmunkába.

a pályaválasztás gondjával a 14 éves korosztály kerül először szembe. a szakmunkástanuló-iskolák i.évfolyamos tanulójának a száma 1960 óta állandóan emelkedik. 1961-ben 52.000-en, 1965-ben már 64.000-en jelentkeztek szakmunkástanulónak. ezen a területen is találkoztunk azonban érthető, de nem elfogadható törekvésekkel. tisztelt képviselőtársaim jól tudják, hogy vannak ugynevezett divatos, nagyobb keresetet nyújtó szakmák / pl. tv-szerelő, műszerész, kozmetikus. / ahová sokkal többen jelentkeznek, mint ahány szakmára szükség van, ugyanakkor más / pl. esztergályos, kohász, öntő / szakmák iránt az érdeklődés lényegesen kisebb a szükségletnél. ezen a helyzeten mielőbb változtatni kell, többek között az iskolai pályaválasztási tanácsadás fejlesztésével is.

ha a pályaválasztás szemszögéből vizsgáljuk a különböző középiskolai típusok iránt megnyilvánuló érdeklődést, meg kell állapítanunk, hogy ifjúságunk törekvése egészségesebb, mint a kialakult középiskolai arányok. a középiskolák első osztályos tanulójának egyre nagyobb száma jár olyan középiskolába, amely szakmai műveltséget is ad. 1960-ban csak 14.000 ilyen középiskolásunk volt az első osztályban, ebben az évben már 27.000 van.

mindez azonban csupán egy egészséges tendenciára mutat, a részletekben figyelmet érdemlő ellentmondások vannak. ezekből egynéhányat kiemelnék. mindenek előtt azt, hogy a gimnáziumok és a szakmai képzést is nyújtó középiskolai típusok között az arány hagyományosan rossz. a felszabadulás után a középfokú technikumok megszervezésével jelentős erőfeszítéseket tettünk a gimnáziumok egészségtelen túlsúlyának csökkentésére, ezzel azonban távolról sem oldottuk meg a kérdést.

/folyt.köv./

/ilku....6.folyt./vm

öt évvel ezelőtt a középiskolai tanulóknak majdnem 70 százaléka járt, és még ma is 60 százaléka jár gimnáziumba. ez az arány még mindig egészségtelen, nemcsak a népgazdaság szemszögéből, hanem a társadalmi igényekhez képest is. a gimnáziumok első osztályába felvett 40-45.000 tanulóval szemben ugyanis évek óta csak mintegy 30.000-en jelentkeznek, s körülbelül ez a szám a reális a közép- és felsőfokú szakmunkaerő utánpótlása szempontjából is. a 10-15.000 főnyi többlet a technikumokból és a szakközépiskolákból férőhely hiánya miatt elutasítottakból tevődik ki. egyik legfontosabb teendőnk tehát, hogy egyre emeljük a szakmai oktatást is nyújtó középiskolai osztályok számát, s a gimnáziumokét pedig csökkentjük. ez nem kevés nehézséggel jár. a művelődésügyi minisztérium és a megyei tanácsok az elmúlt években jelentős erőfeszítéseket tettek, hogy a gimnáziumok egy részéből szakközépiskolát alakítsanak. ennek azonban anyagi korlátai vannak. a megoldás mégis csak az, hogy erőteljesebben fejlesszük a szakközépiskolai hálózatot a gimnáziumok rovására és főleg, hogy a megyei tanácsok megkapják a jogot, függetlenül a megye területén működő középiskolák hovatartozásától, maguk gazdálkodjanak az összes tantermekkel, tanműhelyekkel, szaktanárokkal. erre a lépésre nagy szükség van, hogy gyorsabban teremtsék meg az összhang a társadalom helyes törekvései, a népgazdasági érdek és az oktatás területén rendelkezésünkre álló tárgyi és személyi feltételek célszerű, koncentráltabb felhasználása közt. a tanácsok jogkörének kiterjesztésétől azt is várjuk, hogy számottevően fejleszteni tudják az ipari és mezőgazdasági tanulóképzést.

felhívnam az országgyűlés figyelmét a lányok helyzetére. ma a középiskolák első osztályosai között a lánytanulók aránya 58,2 százalék, ezen belül a gimnáziumok első osztályaiban minden 100 tanulóból 68 a lány, az ipari technikumokban azonban csak 17. a mezőgazdasági technikumokban is csak 27. ez az arány nemcsak egészségtelen, de sem munkaerőgazdálkodásunknak, sem a helyes pályaválasztásnak, sem demokratikus elveinknek nem felel meg. teljesen indokolatlannak tartjuk, és előítéletek nyomait véljük felfedezni abban, hogy bizonyos szakmákban a nőket csak segédmunkásként alkalmazzák.

tisztelt országgyűlés!

már 5-6 évvel ezelőtt, az iskolareform munkálatainak kezdetén megmutatkozott, hogy egész iskolarendszerünk legproblematisabb területe a középiskola.

/folyt.köv./

/ilku ... 7. folyt. /m

ez egyébként az egész világon így van, a középiskolának ugyanis gyakran ellentétes követelményeket kell kielégítenie, egyrészt összekötő kapocsnak kell lennie az általános iskola és az egyetem között, tehát előkészíti a továbbtanulást, másrészt - mivel az ifjúságnak csak egy része tanulhat tovább a középiskolának olyan képzést is kell nyújtania, amely megkönnyíti a tovább nem tanulók elhelyezkedését a különféle, társadalmilag hasznos munkakörökben, nehezíti a megoldást, hogy a középiskolát számos megcsontosodott hagyomány és elavult vélekedés köti a múlthoz, ugyanakkor már a jelen - s még inkább a jövő egészen más igényeket támaszt, ezeket csak úgy lehet kielégíteni, ha kritikai állásponttal bátran hozzájárunk a megoldáshoz, a megoldások természetesen sokfélék lehetnek, és mindegyik kockázattal, veszélyekkel járhat, mégis új megoldásokat kell keresni, mert a régi úton, az elavult módszerekkel már nem jutunk előbbre.

a gimnáziumot például az iskolareformban egységes műveltséget nyújtó iskolává alakítottuk át, ez az egységesség azonban korántsem jelent valamiféle szellemi uniformist, ellenkezőleg, oktatási törvényünk megjelenése óta igen megfontoltan, de jelentős számban alakulnak tagozatos osztályok, ezekben a gimnáziumi tanulók - érdeklődésüknek és tehetségüknek megfelelően - egy vagy két tárgyat több órában, alaposabban, elmélyültebben tanulnak, tagozatos osztályaink száma már meghaladja a 850-et, a legtöbb a nyelvi tagozatos osztály, ezekben általában az orosz, az angol vagy a francia nyelvet tanulják, heti 6 órában, szemben a többi osztály heti három órájával, az eredmények biztatók, az ideai egyetemi felvételi vizsgákon a tagozatos osztályok tanulói igen jó eredménnyel szerepeltek, nagy az érdeklődés a matematikai speciális osztályok iránt, ezekben a tanulók magas színvonalú matematikai tudás mellett még a gépi programozás elméleti és gyakorlati elemeiből is szereznek ismereteket, örömmel említem meg, hogy a nyáron lezajlott matematikai olimpiászon diákjaink tíz állam fiataljainak versenyében a szovjetunió mögött az igen előkelő második helyet szerezték meg.

/folyt.köv./

le

/ilku...8.folyt./vm

értékesek gimnáziumi természettudományos osztályaink is, ezekben a fizikát és a kémiát vagy a matematikát és a fizikát, illetőleg a kémiát és a biológiát tanítjuk nagyobb óraszámokban, nagyobb terjedelemben, ezeknek az osztályoknak a felszerelése természetesen valamivel költségesebb, mint az általános jellegű gimnáziumi osztályoké, mivel itt több szemléltetőeszközre van szükség.

sok haszonnal járt a gimnázium korszerűsítésében az 5 plusz 1-es oktatási forma is, továbbá az újabban egyre inkább terjedő heti 2 órás gyakorlati oktatás, ezeken a gyakorlatokon a tanulók a műszaki-technikai élet különböző területeivel ismerkednek meg.

a gimnázium továbbfejlesztésének igen jelentős eredménye, hogy elkészültek - mégpedig a pedagógusok nagyon széles körének bevonásával - az új gimnáziumi tantervek s ebben a tanévben megkezdődött fokozatos bevezetésük is, a gimnáziumok első osztályaiban a legtöbb tantárgyból már új tantervek alapján tanulnak, készülnek és kb. 1970-ig fokozatosan megjelennek a további osztályok új tankönyvei is, úgy tudjuk, hogy az eddig kiadottak a szülők, a pedagógusok és a tanulók körében elismerést váltottak ki, reméljük, hogy a további tankönyvekben még inkább sikerül egyesítenünk a gyakorlatiasságot a tudományossággal, ezzel jelentős lépéseket teszünk a káros túltelne-lés megszüntetésére és egyben a gondolkodás fejlesztésére, az összefüggések jobb megismerésére, a gyakorlatiasságra való hajlam és készség erősítésére.

a reform már eddig is sok problémát megoldott a gimnáziumi oktatás területén, néhány elgondolásunkról azonban kiderült, hogy nem mindenben voltak helyesek, egyik-másik tervünk pedig a gyakorlatban eltorzult, vagy megvalósításához nem lehetett megteremteni a szükséges feltételeket, itt van pl. a középiskolai tanulók számának gyors növekedése, azt a fontos és helyes elvet, hogy a középiskola a következő évtizedben váljon általánossá, nem mindenben értelmessé helyesen, megvalósítását főként a középiskolák nappali tagozatainak fejlesztésével véltük elérhetőnek, nem mindig számoltunk a népgazdaság teherbíróképességével és azzal sem, hogy részben a dolgozók iskolái útján, is elérhetjük ezeket a célokat, az elmúlt 4-5 esztendőben a középiskolai bázis nappali tagozatának fejlesztése olykor erőltetett volt, gyakran meggyőződésünk ellenére is engedtünk az általános iskolából kikerülő gyerekek növekvő száma miatt jelentkező társadalmi nyomásnak és a középiskolába tulzott mértékben vettünk fel tanulókat, a társadalom részéről jelentkező továbbtanulási igény örvendetes és egészséges, a középiskola fejlesztésével azonban tanteremépítésünk nem tudott lépést tartani és nem tudtunk elegendő felszerelést sem adni.

/folyt.köv./

le

/ilku ... 9. folyt./ m

ezen a helyzeten javítani kell.

az általános iskolát végzett gyerekek 40 százaléka /évi 67-70 ezer tanuló/ bejut a középiskolák nappali tagozatába; ezzel azonban középiskoláink befogadóképességét kimerítettük, a következő években - bár az általános iskolából kikerülő gyerekek száma tetemesen növekedni fog - a középiskolák 1. osztályába több gyereket felvenni már nem tudunk. így az általános iskola 8. osztályát elvégzett tanulók számának növekedése és a középiskolások számának változatlan szintje átmeneti feszültséget okoz.

népgazdasági igény, hogy a szakmunkástanulók számát jelentősen növeljük, a középiskolai létszámokat tehát ennek gondos figyelembevételével kell megállapítani. a középiskolákba azokat a tanulókat kell felvenni, akik a tanuláshoz kedvet éreznek, szorgalmat, erős elhatározást mutatnak, és általános iskolai tanulmányaik során tanujelét adják, hogy a továbbtanuláshoz megvan a tudásuk és a képességük. a szakmunkásképzést szerző fiataloknak szintén megvan a lehetőségük a középiskolai továbbtanulásra, hiszen közülük a rátermettek a szakmunkástanuló-iskola elvégzése után - termelő munkájuk megszakítása nélkül - középiskolai tanulmányokat folytathatnak, erre ösztönöznünk is kell őket.

a munkára nevelést kezdetben erősen leszűkítettük, csak a fizikai munkára korlátoztuk, és üzemben, termelőszövetkezetben kívántuk megszervezni. figyelembe kellett vennünk, hogy gimnáziumainkban nem voltak műhelyek, azzal azonban nem számoltunk realisan, hogy az üzemek nem képesek a szakközépiskolák, ipari tanulók, műszaki egyetem, hallgatók mellett még a gimnazistákat is foglalkoztatni, továbbá, hogy a mezőgazdaságban nem volt elegendő szakember. ezt a felfogásunkat még 1960-ban helyesbítettük, s kimondtuk, hogy legalább az 1. osztályosokat tanműhelyben kell oktatni, ahol a rendszeres, tanmenetszerű foglalkozást sokkal jobban meg tudjuk valósítani, mint az ipari, mezőgazdasági üzemekben, ahol sok a kényszerű időtöltés, ténfalgés, bizonytalankodás, és gyakran a tanulókat segédmunkásként rohammunkára alkalmazták.

az 5 plusz 1-gyel kapcsolatban a legtöbb probléma a szakmai előképzés körül csoportosult. elgondolásunk az volt, hogy négy évi elméleti és gyakorlati szakmai tanulmányok után a tanulók minősítő vizsgát tesznek, így rövidített idő alatt szakmunkásokká válhatnak, úgy véltük, hogy ez a munkára nevelés pedagógiai céljainak elérése mellett hasznos velejáró lesz, de a gyakorlatban fő célkitűzéssé vált.

ezt mérlegelve, a művelődésügyi minisztérium már 1963-ban helyesbítő intézkedéseket tett, kezdte szigorúbban számonkérni a feltételeket, s ahol ezek hiányoztak, az 5 plusz 1-es forma helyett 2 órás gyakorlatot írtunk elő.

/ilku.....10./vm

hogyan látjuk ezek után a gimnáziumi munkára nevelés jövőjét? - mint a bevezetőben említettem, a munkára nevelés elve változatlanul megmarad; a szakmai előképzést azonban töröljük a célkitűzésből, a népgazdaság gyors fejlődését és változásait is szem előtt tartva az lesz a helyes, ha a tanulók a természettudományos tárgyakban minél mélyebben elsajátítják a termelés tudományos alapjait, s emellett megalapozott műszaki-technikai ismereteket szereznek, gyakorlati munkafogásokat sajátítanak el, hogy ezek birtokában az érettségi után minél több irásban, minél jobb esélyekkel, minél gyorsabban hasznosíthassák a tanultakat. számomra nem kétséges, hogy ez az iskolai gyakorlat továbbra is társadalmilag hasznos munkát fog jelenteni.

felmerül a kérdés: mi legyen az 5 plusz 1-es formával? ez a forma változatlanul hasznos, de csak ahol a tárgyi és személyi feltételek - mégpedig lehetőleg az iskolában - megvannak, tehát ahol a tartalmas és tervszerű foglalkozás biztosítható, ott változatlanul az 5 plusz 1- a munkára nevelés leghasznosabb, legtöbb eredménnyel kecsegtető formája, és meg kell tartani. ahol pedig erre nincs mód, ott heti 2 órás foglalkozást kell szervezni.

ilku páll ezután a legfiatalabb iskolatípusról, a szakközépiskoláról beszélt.

- célunk az volt, hogy az ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem fejlődésével szükségessé váló kvalifikált szakmunkásokat fokozatosan képezzük, érettségi is nyújtó szakközépiskolákban, akik azután mind a termelésben, mind az egyetemi, főiskolai továbbtanulásban megállják a helyüket. az érettségizett szakmunkásokat képző szakközépiskola a társadalom azon igényéből is született, hogy a gimnáziumok és a szakmai képzést is nyújtó középiskolák közti egészségtelen arány megváltozzék, s így minél több középiskolai tanuló, az érettségivel egyidejűleg azonnali munkábaállást is biztosító szakmai képzettséghez jusson. ugyanakkor egyre világosabbá vált, hogy irányító munkakörre alkalmas technikusok középiskolában már nem képezhetők, mert nem szerezhetnek 18 éves korig a mai fejlődésnek megfelelő tapasztalatot.

az első szakközépiskolai osztályok szervezése óta csak 6 év telt el. a szakközépiskola társadalmi elismerését mutatja diákjai létszámának gyors növekedése. 1959/60-ban az első osztályba 200, az idei tanévben 16 ezer tanuló iratkozott be. ez 6500-zal több, mint az összes ipari, mezőgazdasági és közigazgatási technikumok 1. osztályosainak száma.

/folyt.köv./

/ ilku....11./folyt./vm

a végzeteket szakmai, elméleti és gyakorlati tudásuk révén szívesen látják az üzemekben, s megállják helyüket az egyetemeken, főiskolákon is. többségük megszerette, szívesen dolgozik tanult szakmájában.

a szakközépiskola munkájának értékelésekor és bírálatakor, nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy mindössze hatéves múltja tekintenek vissza, s hogy még ma sincsenek önálló szakközépiskoláink, csak gimnáziumok keretén belül működnek és meglehetősen mostohán felszereltek tanműhelyeik.

el kell ismernünk, hogy a tapasztalat a szakközépiskolákra vonatkozó elgondolásainkból három lényeges dolgot nem igazolt kielégítően először: bebizonyosodott, hogy sok olyan szakma van, ahol nem szükséges a szakmunkások középiskolai képzése, és a három éves szakmunkásképző-iskolák szakközépiskolává alakításának nincsenek meg a tárgyi, személyi feltételei, egyébként is a népgazdaság számára nagy gondot jelentene a munkába állás egy évvel való eltolása. másodsor: az egyetlen szakmára történő szakközépiskolai képzésnek is megvannak a maga nehézségei, van ugyan olyan igény, hogy az iskola lehetőleg napra és adott munkahelyre képezzen embereket, ez azonban kivihetetlen, mert sem az iskolarendszer, sem a tantervek nem bírják el a gyors változásokat, az ipar, a mezőgazdaság és más területek gyors fejlődése, szerkezeti belső változásai olyan szakembereket kívánnak, akik képesek az adott területen többirányú tevékenységre és alkalmasak továbbképzésre, sőt átképzésre is. harmadsor: a szakminisztériumok újabb vizsgálatai azt mutatják, hogy nincs szükség a termelés minden ágában felsőfokon képzett, u.n. szaktechnikusokra, több olyan munkaterület is van /pl. vágár, statisztikus, könyvelő, tervező/, melynek ellátására középfokon képzett szakember is megfelel.

mindezt figyelembe véve a következő elhatározások értelődtek meg:

1./ a szakmunkásképzés bázisa továbbra is a régi szakmunkásképző iskola marad, ezt számszerűleg jelentősen fejleszteni, tartalmában pedig korszerűsíteni kell. a munkaügyi minisztérium most az újabb határozatokkal jogot és ösztönzést kapott arra, hogy közneműködésünkhöz új tanterveket dolgozzon ki, ezekben a tantervekben elsősorban a matematikai és a természettudományi képzést kell erősíteni, így most már reális lehetőség nyílik arra, hogy azok a szakmunkások, akik ilyen magasabb szintű képzésben részesültek, esti vagy levelező formában további két év alatt teljes szakközépiskolai végzettséget szerezhessenek.
/folyt.köv./

le

/ilku... 12. folyt./ m

2. a szakközépiskola képzési célját és tartalmát tehát megváltoztatjuk, a jövőben nem egyetlen szakmára fog képezni, hanem a rokon szakmák 1-1 csoportjára, s célul tűzi ki, hogy végzett tanulói - a termelőmunkától a részfolyamatok irányításáig - sokféle feladat ellátására legyenek képesek.

az a célunk, hogy ami a jelenlegi szakközépiskolában és a középfoku technikumban jó, azt összeötvözzük. középfoku technikumaink 1950 óta fontos szerepet tölthettek be iskolarendszerünkben, számos jól képzett műszaki, mezőgazdasági, közgazdasági szakembert adtak a népgazdaságnak azokra a területeire, melyeket a felszabadulás előtt elhanyagoltak, ezért a szakmacsoportok, az óra- és tantervek kialakításában a középfoku technikumot vesszük modellnek, de el akarjuk kerülni annak jelenlegi túlzott szakosítását, és a végzeteknek nem adunk technikus oklevelet, az idevonatkozó terv pontos kidolgozása még előttünk álló feladat, az azonban változatlan, hogy érettségit nyújtó, a továbbtanulás szempontjából teljes jogú középiskola lesz, és még valamit: a végzetek nagyobb része munkába fog állni, nem szakmunkás oklevéllel, nem is technikus oklevéllel, mint eddig, de alaposabb, szélesebb tudással, és helytállással, rátermettséggel maguk fogják kiérdemelni beosztásukat, a jelenleg működő szakmát adó középiskolák, valamint több gimnázium is az 1966/67. tanévtől kezdve fokozatosan a mondottaknak megfelelően átalakul, az érdekeltek együttműködésével új óra- és tantervek, továbbá korszerű tankönyvek készülnek.

3. a középfoku technikusokat a jövőben nem az iskolákban, hanem az üzemekben képezik majd ki a szaktárcák irányításával - a gyakorlati termelőmunka mellett és arra alapozva, nem lehet ugyanis valaki jó technikus a termelési folyamat alapos ismerete nélkül, a technikus beosztás is parancsnoki poszt, és az hogy ki a jó irányító, szervező, az nem az iskolában dől el, hanem a gyakorlati munkában.

szakközépiskolai céljaink megvalósításához igen jelentős tartalmi és szervezési munkát kell elvégeznünk, ezt hivatott elősegíteni a kormánynak az a döntése, hogy felállítja az országos oktatási tanácsot, amely - az oktatásügyben érintett tárcák részvételével, a művelődésügyi miniszter tanácsadó és koordináló testületeként - biztosítja az oktatás-nevelés etvi, politikai, pedagógiai, módszertani és szakmai egységét, továbbá koordinálja az iskoláztatási tervszámok bontását, és részt vesz az iskolarendszer szervezetét érintő és más lényeges oktatáspolitikai kérdések, javaslatok kidolgozásában.

/folyt.köv./

le

/ilku...13.folyt./vm

a megyei tanács végrehajtó bizottságok mellett is létrejönnek oktatási tanácsok. szeretnénk, ha ezek összhangot teremtenének a területükön lévő valamennyi alsó- és középfoku oktatási intézményt, szakmunkásképző iskolát érintő kérdésben, pl. az iskolai és diákothoni helyiségek, műhelytermek gazdaságos kihasználásában, a tanerők arányos foglalkoztatásában, a beiskolázások arányainak kialakításában. kívánatos lenne, ha erre vonatkozólag is megfelelő jogokat kapnának.

tisztelt országgyűlés!

rátérek felsőoktatásunk néhány kérdésére. több évig tartó munkában és vitákban elkészültek az új tantervek és programok s írják az új jegyzeteket, tankönyveket is. a munkálatok központi témája az volt, hogyan képezzünk kommunista szakembereket. a szakmai követelmények egyik lényeges vonása a megfelelő elméleti alapképzés mellett a gyakorlatiasság. a gyakorlati képzés jelentős előretörését mutatja az a tény, hogy az elméleti órák és a gyakorlatok aránya ma nagy általánosságban 50-50 százalék. pl. a műszaki egyetemi hallgatók az ötödik év folyamán 25-30 hetet töltenek gyakorlati munkában, diplomamunkájuk témái között egyre nagyobb számban szerepelnek konkrét népgazdasági termelési feladatok. szoros kapcsolat jött létre a műszaki egyetemek és ipari üzemek között.

a másik terület, amelyen lényeges előrehaladást kívánunk elérni, felsőoktatási intézményeink nevelőmunkája. a hallgatókra már a szakmai képzés során úgy kell hatni, hogy kommunista szakemberekké váljanak, hogy ne csak ismerjék, hanem el is fogadják a marxizmus-leninizmus tudományos világnézetét, s így a szocialista ember politikai magatartásával és életfelfogásával kezdjék meg gyakorlati-társadalmi tevékenységüket. e célok eléréséért még sokat kell tennünk, a világnézeti nevelőmunka egyetemeinken és főiskoláinkon még nem kielégítő. mindenek előtt a marxizmus oktatását kell megjavítanunk, mégpedig úgy, hogy a marxizmus ne csak tananyagszerű ismeretvé váljon a hallgatóknak, hanem a meggyőződés erejével irányítsa egész emberi magatartásukat. a világnézeti, politikai nevelés nemcsak a marxizmus-leninizmus oktatóinak a feladata, hanem az egyetem és főiskola minden oktatójának és vezetőjének ügye. érvényt kell szerezni annak a felismerésnek, hogy a politikai, a világnézeti nevelőmunkát nem szabad elszakítani a szaktárgyi oktatástól. elengedhetetlen, hogy a hallgatókat szocialista világnézetre valamennyi tantárgy oktatásában is nevelni kell. különösen fontos ez most, amikor a hallgatók - közéletünk demokratikus állapotának megfelelően - egyetemeinken, főiskoláinkon is nyíltan, őszintén teszik fel kérdéseiket. a hallgatók vitatkoznak, s ez jó, de nem egyszer hangot adnak a különböző forrásokból származó polgári és kispolgári nézeteknek s ezek nem maradhatnak válasz nélkül! a hallgatók kérdéseire, problémáira sokoldalú, tartalmában helyes, tudományos feleletet kell adnunk a szocialista pedagógia módszereinek türelmes alkalmazásával ugyan, de úgy, hogy a burzsoá és a marxista ideológia összeütközéséből feltétlenül a marxista álláspont kerüljön ki győztesen.

/folyt.köv./

le

/ilku ... 14. folyt./ m

a marxizmus-leninizmus tanszékek előtt álló legközvetlenebb feladat, hogy biztosítsák a tudományos, az oktató és a nevelő munka közötti egységet, az eddigieknél még következetesebben valósítsák meg az oktatás életközelségét, hiszen világnézetünk fejlődésének kiapadhatatlan forrása maga az élet. ebből a forrásból kell táplálkoznia a marxizmus-leninizmus oktatásnak.

tisztelt országgyűlés!

a 61/iii-as törvény létesítette új intézmények a felsőfoku technikumok is. feladatuk, hogy érettségi és megfelelő üzemi gyakorlat után, két-három év alatt az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság, a kereskedelem és az egészségügy egyes szakterületei számára kellő elméleti és gyakorlati felkészültségű szaktechnikusokat képezzenek. ma a középfoku technikumok képzés fogyatékosai, gyengéi következtében az egyetemet végzett mérnökök jelentős része olyan másodszintű munkakörben dolgozik, amelynek jó ellátása nem igényel öt éves- és ennek megfelelően drága - egyetemi képzést. az üzemek azonban arra kényszerülnek, hogy mérnökeik egy részét olyan munkakörökbe állítsák be, amelyeket gyakorlati tapasztalatokban gazdag és elméletileg jól felkészült szaktechnikusok is elláthatnának. ennek az állapotnak a megszüntetésére szerveztük a felsőfoku technikumokat. a törvény meghozatala óta 48 ilyen felsőfoku technikumunk alakult, s ezekben 58 szakon képeznek technikusokat. az elmúlt tanévben az intézmények nappali, esti és levelező tagozatán több mint 17.000 hallgató tanult. szaktechnikusokat képeznek a néphadsereg tiszt iskoláin is. azt is meg kell azonban mondanunk, hogy az átszervezésben nem jártunk el elég körültekintően. jó néhány felsőfoku technikumunkban nem kielégítő az oktatás színvonala: nincs kellő számu magasan képzett oktató, a felvételi munka fogyatékosai miatt sok a gyenge hallgató, akinek nincs szakmába vágó, illetve semmiféle termelési tapasztalata. nyugtalanító a felsőfoku technikumok nagy száma és szétaprózottsága is. sürgősen tisztáznunk kell tehát, melyek azok a munkakörök, melyek ellátása szaktechnikusot igényel. e területekre kell koncentrálnunk erőnket, mind szervezeti téren, mind pedig az oktatás színvonalában. a koncentrált képzés, néhány nagy létszámmal dolgozó intézmény kialakítása olcsóbb is, és jobb eredményekkel is bíztat. az intézmények összevonása szoros együttműködést kíván egyrészt a szaktárcák, másrészt a szaktárcák és a megyei /fővárosi/ tanácsok között, mind a szakemberszükségleti tervek kialakításában, mind a végzetek elosztásában.

1963-ban vezettük be az új egyetemi és főiskolai felvételi rendszert.

/folyt.köv./

le

/ilku...15.folyt./vm

társadalmi fejlődésünk nemcsak lehetővé tette, hanem meg is követelte, hogy megszüntessük a származás szerinti megkülönböztetést. úgy rendelkezünk, hogy a pályázók a felvételin elérhető pontszám felét középiskolai tanulmányuk alapján kaphatják; ezzel egyrészt elismerjük a középiskolában négy év alatt tanúsított szorgalmat és szerzett tudást, másrészt ösztönözzük a középiskolai tanulókat, hogy még szorgalmasabban, még elmélyültebben dolgozzanak. a felvétel további fontos feltételeként a jelentkezők közösségi magatartását szabtuk meg. ma már megállapíthatjuk, hogy ez a felvételi rendszer kiállta a próbát: találkozott az emberek igazságérzetével és megbizonyosodott, hogy a teljesen nyílt versenyben is megállják helyüket a fizikai dolgozók gyermekei. ennek egyik bizonyossága, hogy számuk az egyetemeken és főiskolákon tovább emelkedett. pedig meg kell mondanunk, hogy tanulmányi feltételek szempontjából általában hátrányosabb helyzetben vannak a fizikai dolgozók gyermekei, a fiatalok egyrésze a családban kevesebb segítséget kaphat a tanulásához. a vidéki, különösen a paraszt gyermekek naponta 1-2-3 órát utazással töltenek. a nagylétszámú családokban otthon is szükség van segítségükre, gyakran nincs megfelelő nyugalmas helyük a tanulásukhoz. e hátrányokat, gátló körülményeket nagyobb szorgalommal, kitartással kell nap nap után, évről-évre legyűrniük, de még így is hátrányos helyzetben maradnak az önképzés, az iskolán kívüli kulturálódás sok vonatkozásában.

a felvételi rendszert - pozitívumai ellenére is - minden évben sokan bírálják: leggyakrabban a nagy számban elutasítottak miatt. többször felvetik, hogy egyes jelentkezők kevesebb pontszámmal jutnak be az egyetemre, mint mások. mi itt a valóság? - egyetemeinkre, főiskoláinkra meghatározott tervszámok alapján vesszük fel a hallgatókat. mivel a tervezettnél jóval többen jelentkeznek, az ismert szempontok alapján szükségszerűen válogatnunk kell közülük. a jelentkezések azonban nagyon aránytalanok a különböző egyetemek és főiskolák között. évek óta igen sokan kérik felvételüket például a bölcsészettudományi, állam- és jogtudományi karokra, a művészeti főiskolákra, az orvostudományi egyetemekre és egyes mérnöki karokra, viszont a szükségesnél kevesebben pályáznak a természettudományi karok tanári, tanárképző főiskolák reál szakjaira, továbbá néhány műszaki egyetemi karra. ebben az évben az eötvös Loránd tudományegyetem bölcsészettudományi karán huszszoros volt a túljelentkezés. így fordulhat elő, hogy a nagyszámú túljelentkezés miatt egyes karokon és szakokon a kitűnően megfelelt fiatalok egy részét is el kell utasítanunk; más karokra és szakokra pedig ennél jóval alacsonyabb teljesítménnyel is be lehet kerülni.
/folyt.köv./

/ilku... 16. folyt./ m

az új felvételi rendszer - még egyszer mondom - alapjaiban bevált, szükséges azonban, hogy tovább finomítsuk. mindennek előtt olyan módszerek kellene, amelyekkel a tanulmányi eredmények, a tudás mellett a pályára való alkalmasságot, a hivatástudatot is meg tudjuk vizsgálni. jóval nagyobb szerepet kell kapnia a felvételek eldöntésében a magatartásnak is. jobban mérlegre kell tennünk a felvételizők erkölcsi jellemvonásait, melyeknek alapvető eleme a népünkhöz, hazánkhoz való hűségük. ennek elbírálása természetesen nehéz feladat, a szubjektívizmus veszélyeit rejti magában. olyan megoldást kell találnunk, amivel elkerülhetjük ezeket a veszélyeket. mindennek előtt arra van szükség, hogy a középiskolák a 4 év tapasztalata alapján a jelentkezők világnézeti, erkölcsi vonásairól alaposan elemzően, felelősséggel tájékoztassák a felvételi bizottságokat. sokkal nagyobb gondot kell fordítani a pályaválasztási tanácsadás közvetlen formáira: a rendszeres beszélgetésekre a tanulókkal a középiskola első osztályától kezdve továbbá a pályára való alkalmasság megismerésére, a hivatástudat kialakítására, az egyéni hajlamok, érdeklődés, rátermettség megismerésére, a legmegfelelőbb foglalkozás megkeresésére. tervezzük, hogy már a középiskolák harmadik osztályában felmérjük, ki milyen pályára készül érettségi után. ennek feldolgozása alapján tájékoztatjuk a negyedik osztályosok szüleit és a középiskolák tanulóit, tanárait a pályaválasztás aránytalanságairól és a reális lehetőségekről.

a felvételi vizsgák idején egyesek visszatérő megjegyzése, hogy - ugymond - „romlik a középiskolák tanulmányi színvonala,, mit mutatnak a tények? - a felvettek egyetemen kapott és a középiskolából hozott pontszáma között mindössze 0.9 az eltérés. a felvettek tanulmányi átlaga évről-évre javul. az azonban igaz, hogy középiskoláink színvonala nem egyforma; vannak gyengébben dolgozó középiskoláink. feladatunk, hogy ezeket a jók mellé felzárkóztassuk.

minden középiskolában megkülönböztetett gonddal kell foglalkozni a hátrányos tanulmányi feltételekkel rendelkező tanulókkal. már eddig is sok minden történt érdekükben, de még nem elég. számukra még több kollégiumi férőhelyet, tanulószobát, megfelelő étkezési lehetőséget kell biztosítanunk. még fokozottabban gondoskodnunk kell, hogy gazdag lehetőséget kapjanak érdeklődésük, hajlamaik, tehetségük kibontakoztatására szakkörökben és a velük való egyéni foglalkozás változatos formáiban. az ilyen gondoskodást a legjobb pedagógusok ma is szívügyüknek tartják.

/folyt.köv./

/ilku...17.folyt./vm

még egy vonatkozásban érinteném az egyetemi felvételeket. a fiatalok túlnyomó többsége valóban komoly munkával készült a felvételre. a verseny eldőlteivel azonban egy részük az egyetemen már nem képességének és tudásának megfelelően dolgozik. ugyanakkor az esti és levelező tagozatokra kerültek között - ezek sokkal nehezebb körülmények között tanulnak - vannak, akik kiváló eredményeket érnek el. helyesnek és igazságosnak tartanánk a fluktuáció tervszerű megszervezését a nappali, valamint az esti és levelező tagozatok között, oly módon, hogy azokat a fiatalokat, akik a nappali tagozaton mások helyét elfoglalják, de magatartásukkal rossz példát mutatnak, tanulmányaikat elhanyagolják és a vizsgáikon megbuknak, az esti tagozatra irányítjuk, az esti tagozatról pedig a legjobbakat - ha ezt maguk is kívánják - a nappali tagozatra visszük.

házánkban a művelődés iránti igény fokozódása növeli a dolgozók iskoláinak jelentőségét. egészséges jelenségnek tartjuk, hogy a szakmát adó középiskolai típusok esti és levelező tagozatán tanulók száma lényegesen meghaladja a nappali tagozatokon tanulókat. a jövőben is gondot kell fordítanunk az esti és levelező tagozatok szervezésére, amely a munka megszakítása nélkül nyújtanak lehetőséget a középfokú műveltség megszerzésére. véleményünk szerint a középiskolák iránti érdeklődés fokozódni fog, ha az ipari, a mezőgazdasági tanulóiskolát végzettek számára megszervezzük a két éves esti vagy levelező szakközépiskolát. ez az újabb esti, levelező tagozat a fiatal szakmunkások mind nagyobb körét vonhatja be a tanulásba. úgy kívánunk gazdálkodni anyagi lehetőségeinkkel, hogy tovább fejleszthessük a dolgozók esti és levelező oktatását minden iskolatípusban.

tisztelt országgyűlés!

a magyar oktatásügy fejlesztésében, az ifjúság nevelésében és oktatásában alapvető szerepük van a pedagógusoknak. nyugodt lelkiismerettel és örömmel jelenthetem tisztelt képviselőtársaimnak, hogy a pedagógusok - tanítóinktól egyetemi tanárainkig - átérzik fontos hivatásukat és nagy többségük szívet-lélekkel dolgozik céljaink megvalósításáért. pártunk VIII. kongresszusa méltán nevezte a pedagógusokat az új ember formálásában a párt legjobb segítőinek. az iskolareform nemcsak az ifjúság oktatását és nevelését gyorsította meg, hanem a pedagógusok fejlődését is nagyban elősegítette. már utaltam arra, hogy az új tantervek, egyetemi és főiskolai programok, valamint a tankönyvek kidolgozásában pedagógusok tizezrei dolgoztak és dolgoznak, s a reformot saját alkotásuknak is érzik.

/folyt.köv./

/ilku...18.folyt./vm

az utóbbi 4-5 esztendőben nagyszerű pezsgés tapasztalható az oktatás új útjainak, módszereinek keresésében. az iskola és az élet, a gyakorlat összekapcsolásáért tanáraink és egyetemi oktatóink jelentős része a kezdeményezőként vett részt. a modern nyelvoktatási eszközök, a gyakorlatias idegen nyelvi oktatás módszerei biztatóan terjednek. az általános iskolák nevelői az iskolatelevíziót nagy örömmel fogadták, s annak lelkes segítőivé is váltak. eldugott kis falvak nevelői meglepően értékes, saját maguk által kipróbált módszerekkel keresik fel az iskolatelevízió szerkesztőségét. nagyon biztató a fejlődés pedagógusaink körében. hiba lenne azonban efeletti örömlükben elfeledkezni arról, hogy helyenként még sok korszerűtlen nézet és elavult módszer gátolja az eredményes oktató-nevelő munkát és ez is egyik forrása a tanulók túlterhelésének.

tisztelt országgyűlés!

nem hallgathatom el, hogy nevelőink pedagógiai tevékenységében egy nagyon fontos területen, a nevelésben, a fejlődés még lassabb, mint ahogy azt céljaink megkívánják. meg kell állapítanunk, hogy a nevelés helyenként túl óvatos, gyakran csak az értelemhez szól, az érzelmekre nem épít, nem elég meggyőző a nevelői munka. egyes pedagógusok mintha arra várnának, hogy társadalmi és gazdasági fejlődésünk valamiféle mechanisztikus módon teremtsen szocialista szellemű tanulókat és egyetemi hallgatókat. egyes nevelők szinte úgy vélik, hogy a tudat befolyásolására nincs is szükség, hogy az oktatás a nevelést is pótolhatja. pedig a szocialista szellemű és jellemű emberek alapvonásait az iskolában, az egyetemeken kell kialakítani - és ehhez az oktatás, a tudományos tények közlése, megtanítása önmagában véve nem elegendő! a szocialista eszméért, a hazáért, a népért tenni tudó emberekre van szükség. és ki tehetné ezért a legtöbbet, mint a megalapozott tudású, világnézetében szilárd pedagógus, akiben megvan a szó és a tett egysége.

úgy vélem, tisztelt képviselőtársaim, mindnyájunkban tovább él és hat sok kiváló forradalmár jellemű tanítónk, tanárunk emléke, akik ösztönzést adtak a több tudásra, a becsületesen végzett munkára, akik példaképet tudtak állítani és elfogadtatni, alapvető ösztönzést adtak életcéljaink kialakítására és személyes példájukkal is formálták egyéniségünket.

/folyt.köv./

/ilku ... 19. folyt./ m

e helyről is újra kérjük pedagógusainkat; neveljenek szocialista hazánknak gazdag tudásu, tettekre kész, haza- és ember-szerető, dolgozó szocialista szellemű fiatalokat.

tisztelt képviselőtársaim!

pedagógusaink nagy többsége munkával nagyon is túlterhelt. több ezer ugynevezett képesítés nélküli pedagógus az oktató-nevelő munkával küszködve most szerzi meg pedagógiai képe-sítését. a pedagógus ellátottságban helyzetünk ugyan javult: ebben a tanévben képesítés nélküli nevelőket már nem kellett alkalmaznunk, de a több mint 90.000 pedagógus jelentős része - főleg a természettudományi és nyelv szakos tanárok - ma is jóval többet dolgoznak, mint amennyire óraszámuk alapján kö-telvezve lennének. nem ritka az olyan tanár, aki heti 50-55 vagy több órában tanít.

sok erőfeszítést tettünk, hogy a pedagógusokat megszabadít-suk a túlterhelésüket még fokozó adminisztrációtól, s hogy amugy is kevés idejüket ne vegyük feleslegesen igénybe olyan feladatokra, amelyeket mások is elvégezhetnének, még nem ju-tottunk a végére ezirányu tennivalóinknak. szüntelenül erősí-teni kell azt a szemléletet, hogy a pedagógus akkor tesz legtöbbet társadalmunkért, ha a legjobb eredményeket éri el az ifjuság körében végzett munkájában. ez a fő hivatása, szem-élyének, munkájának értékelésében ez legyen a mérce!

oktatásügyünk és a pedagógusok helyzetének javításában mindenek előtt pedagógus-lakásokra van szükségünk. adataink szerint igen sok pedagógusnak nem kielégítő a lakáshelyzete. kétségtelen, hogy ez is egyik, mégpedig fontos oka a túlzott cserélődésnek, sőt a pedagóguspályáról való elvándorlásnak is. évente több száz, a pedagógus pályára alkalmas nevelő keres más területen munkát. /nem számítom ezek közé azokat a nevelőket, akik a tanácsi apparátusokba kerültek, sőt ószin-tén örülhetünk annak, hogy a pedagógusok közül egyre nagyobb számban kerülnek ki tanácsi vezetők/. sajnos a pályáról el-távozók nagy többsége olyan munkakörbe megy, ahol nem pedagó-gusokra lenne szükség. különösen érzékenyen érinti az oktatást a matematika, a fizika, a kémia és a biológia-szakos tanárok egy részének elhelyezkedése más területeken. biztos, hogy több-ségük hasznos munkát végez a termelésben, de az iskolákban na-gyon hiányoznak, s csak igen jelentős túlóráztatással tudjuk - ha egyáltalán tudjuk, - pótolni őket.

/folyt.köv./

le

/ilku...20.folyt./vm

szakrendszerű oktatásunk fejlesztésének is egyik legbiztosabb esz-köze és módszere a pedagógusok letelepítése a községekben és a kis-városokban. ezt átérezve a tanácsok az elmúlt 5 esztendőben nagy erőfeszítéseket tettek a pedagógusok lakáshelyzetének javítására. a különféle erők összefogásából 3135 nevelői lakás készült el. a kor-mány gazdasági bizottsága az elmúlt napokban tárgyalta a pedagógus lakásépítések és vásárlások ügyét, s olyan határozatot hozott, amely-nek megvalósításával jelentősen javítani tudunk a helyzeten.

pedagógusaink életkörülményei megjavításának van még egy kérdése, s ennek megoldására méltán rászolgálnak nevelőink - a pedagógusok fizetésének rendezése. ezt a dolgozók is régóta támogatják, a kormány is mindig elismerte jogosságát, de gazdasági helyzetünk alakulásá-tól kellett függővé tennie a megoldást. pedagógusaink többsége nem anyagias, munkáját bizonyítja, hogy nem forintokkal méri hivatását. reméljük, az 1966. évben mód nyílik a fizetésrendezésre, s ezzel se-gítjük pedagógusainkat, hogy tevékenységüket még inkább az iskolai munkának szenteljék.

a pedagógusokon kívül eredményeink elérésében sokat segítettek a megyei tanácsok művelődésügyi apparátusai, a szülői munkaközösségek és az iskoláinkban működő ifjusági szervezetek. szeretném ezt is megköszönni és egyben kérni további támogatásukat. valóban elmond-hatjuk, hogy társadalmunk tudatának, gondolkodásának előterébe került a magyar nép kulturájának fejlesztése, az oktatás-nevelés fel-adatainak színvonalas megoldása. ez ma már közügy s további fejlődé-sünknek egyik lendítője, hogy a közvélemény élénk érdeklődéssel ki-séri, mi történik a magyar ifjussággal az iskolák falain belül és ki-vül. a kormány a maga részéről anyagi lehetőségeink erejéig eddig is megkülönböztetett figyelmet fordított az oktatás feltételei-nek javítására, fejlesztésére. a jövőben is ez az elhatározott szándéka, mert valamennyien jól tudjuk, hogy a dolgozók és a leendő dolgozók általános és szakmai műveltségének emelése meggyorsítja építő munkánk ütemét, társadalmunk szocialista tudatának fejlődését. ezzel egyaránt szolgáljuk a magyar nép érdekeit és hozzájárulunk a világ haladó erőinek gyarapításához.

tisztelt országgyűlés!

kérem beszámolóim megvitatását és elfogadását. kérem tisztelt képviselőtársaim tanácsait, segítségét./mti/

- . -

le

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1965. november 12.

bb. 1. küszöbön a téli könyvvásár - kilencvenhat kiadvány az ujdonságok listáján

i tf/gk/gy/cz

1965. november 12.

mint minden esztendőben, most is az évvégi időszak kiemelkedő kulturális, kereskedelmi eseménye lesz a téli könyvvásár. ezúttal azonban a szokásosnál hamarabb, idejekorán megkezdődtek az előkészületek: a kiadók már összeállították a közeli hetekben - karácsonyig bezárólag - piacra jutó könyvujdonságok jegyzékét, az üzletekben, raktárakban rendezik a készleteket, várják az új szállítmányokat.

a könyvkiadók és terjesztők tájékoztató központjában a minap akcióülésein körvonalazták az országos programot: hol lesznek különféle rendezvények, kiállítások, ankétok, író-költő-olvasó találkozók a megyékben; milyen könyvekkel lepi meg a kereskedelem a vásárlókat, s lephetik meg a vásárlók az ünnepekre hozzátartozóikat. rövidesen utcára kerülnek a téli könyvvásár színes tájékoztató és reklámlakatai.

kilencvenhat féle új könyv közül válogathatnak az idén azok, akik értékes, hasznos ajándékkal kívánnak kedveskedni. magyar és világirodalmi, klasszikus és mai művek sorakoznak majd a könyvüzletek polcain. szépirodalmi, művészeti, társadalomtudományi és tudományos ismeretterjesztő műfajokból egyaránt bőséges a kínálat. a külföldi széppróza „karácsonyi”, szerzőinek névsorát askenazy nyitja „a lopott hold”, -dal a kozmosz sorozatban, zolával zárul a névsor, aki három diszkiadvánnyal - a „termékenység”, „a munka”, és az „igazság”, - szerepel, s közben olyan kitünőségek, mint a rövidesen magyarországra látogató simone de beauvoir, továbbá bezimenszkij, cooper, dymphna cusack, ducrocque, stefan heym, erich kuby, kuprin, parkinson, pausztovszkij, vinokurov neve fémjelzi a téli könyvvásári választék színvonalát. a magyar szerzők között van: áprily lajos, berkesi andrás, hegedüs géza, illés béla, illyés gyula, karantny ferenc, passuth lászló, szabó magda, tabák andrás.

/folyt. köv./

KK

MUNKASZÁM:

B/95

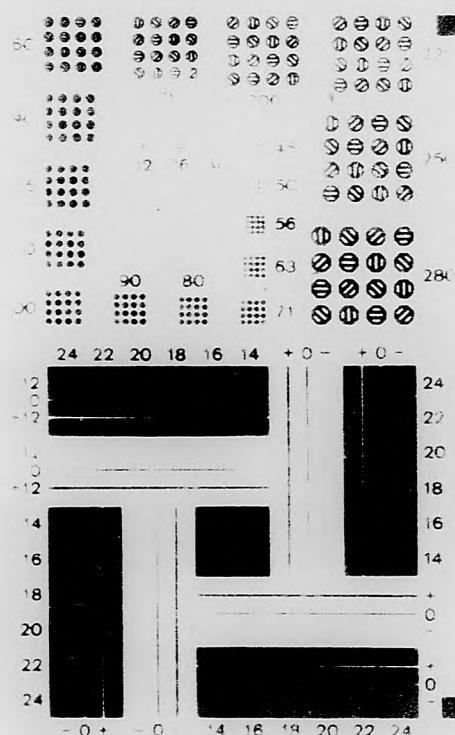
FELVÉTEL:

624

Készítette:

Nyúl né

OSZK.

FOLYTATÁS